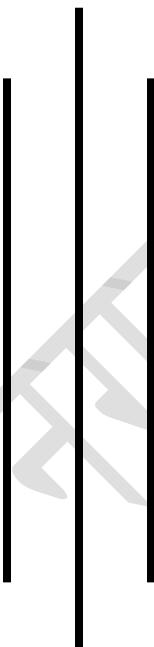

सन्धिखर्क नगरपालिकाका प्रमुख श्री कृष्ण प्रसाद श्रेष्ठद्वारा

नगरसभाको तेहौं अधिवेशनमा प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

सन्धिखर्क नगरपालिका

सन्धिखर्क, अर्धाखाँची

१० असार, २०८०

सन्धिखर्क नगरपालिका, अर्धाखाँची

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

सन्धिखर्क नगरपालिकाका उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,
सन्धिखर्क नगरपालिकाको नगर सभाको तेहौं अधिवेशनमा हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

सन्धिखर्क नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय नगर सभाको तेहौं अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ । यस अवसरमा म नेपालको सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापनाको लागि नेपाली जनताले इतिहासका विभिन्न कालखण्डमा गर्दै आएका जनआन्दोलनहरूमा सहादत्त प्राप्त गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाजली अर्पण गर्दछु ।

सन्धिखर्कबासी आमाबुबा, दाजुभाई, दिदीबहिनीहरूको अमूल्य मत प्राप्त गरी निर्वाचित भएको पहिलो वर्ष पार गर्दै गर्दा यस अवधिमा नगरको समग्र विकास र समृद्धिको मार्गमा लागिरहन हामीलाई उत्प्रेरित गर्नुहुने सम्पूर्णमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यस अवधिमा सन्धिखर्क नगरपालिकाको संरचनागत, नीतिगत, कानूनी, प्रशासनिक तथा समग्र व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा थप सुधारका कार्यहरूको थालनी गरिएको छ । अघिल्लो कार्यकालमा शुरू गरिएका योजना तथा कार्यक्रमको निरन्तरता र शीघ्र सम्पन्न गर्ने विषयलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ । यसका अतिरिक्त सन्धिखर्क नगरपालिका क्षेत्रमा अत्यावश्यक भौतिक पूर्वाधारको विकास र फोहरमैलाको दीर्घकालीन व्यवस्थापनको लागि कार्य अगाडि बढाईएको छ । नगरसभा र नगर कार्यपालिका अन्तर्गतका विषयगत समितिहरूको भूमिकालाई थप प्रभावकारी र कार्यमूलक बनाउने विषय समेत क्रमशः संस्थागत हुँदै गएको छ । सूचना प्रविधिको अधिकतम उपयोगले नगरपालिका र अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूबाट प्रवाह हुने सेवा चुस्त, छरितो र पारदर्शी बन्न पुगेको छ । यसबाट आम सेवाग्राहीहरू लाभान्वित हुने परिस्थिति निर्माण भएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, १५ औं योजना, राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८, राष्ट्रिय योजना आयोग तथा संघीय मन्त्रालयहरूका मार्गदर्शनहरू, लुम्बिनी प्रदेशको नीति तथा योजना आयोग र मन्त्रालयहरूका नीति, प्राथमिकता र मार्गदर्शनहरू, दिगो विकासका लक्ष्यहरू, संघ तथा प्रदेश सरकारका सम्पुरक तथा विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधिहरू, संघीय तथा प्रदेश सरकारका नीतिहरू, नेपाल पक्ष राष्ट्र भएका अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी तथा संधिहरू र त्यसबाट सिर्जित दायित्वहरूलाई समेत आधार बनाईएको छ ।

सन्धिखर्क नगरपालिकाको आवधिक योजना तथा मध्यमकालीन खर्च संरचनाले प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमलाई दिशानिर्देश गर्न अहम भूमिका निर्वाह गरेका छन् । साथै श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति, राजस्व परामर्श समिति, विभिन्न विषयगत समितिहरूमा भएको छलफल र निर्णय समेतको आधारमा यो नीति तथा कार्यक्रम

तयार गरिएको छ । यसै सिलसिलामा प्रतिनिधि सभा, राष्ट्रिय सभा तथा प्रदेश सभाका माननीयज्यूहरू, राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, सामाजिक क्षेत्रमा क्रियाशील व्यक्तित्वहरू, नागरिक समाज, पत्रकार जगत, सामुदायिक तथा सहकारी संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, निजी क्षेत्र, उद्योग बाणिज्य संघ, चेम्बर अफ कमर्स तथा अन्य सरोकारवालाबाट प्राप्त रचनात्मक सुझाव र सल्लाहहरूलाई समेत समेटी यो नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ ।

सन्धिखर्क नगरपालिकाको समृद्धि र विकासका लागि नेपालको संविधान तथा संघीय, प्रदेश र स्थानीय कानूनद्वारा प्रदत्त हक अधिकारको प्रचलन गर्न तथा कानूनतः निर्देशित काम, कर्तव्य र दायित्व निर्वाह गर्न हामी प्रतिबद्ध छौं । आन्तरिक सुशासन र सबल प्रशासनको विकासबाट हामीले अछित्यार गरेको नीति तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने भएकाले यो नीति तथा कार्यक्रम त्यसतर्फ नै निर्देशित रहेको छ । भौतिक पूर्वाधार विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, उद्यमशीलता, युवा तथा खेलकुद, खानेपानी तथा सरसफाई, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषयगत क्षेत्रहरूका लागि विशेष नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म यस सम्मानित नगर सभामा चालु आर्थिक बर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रमको प्रगतिको सारसंक्षेप प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. संघीय सम्पूरक अनुदान र नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा निर्माणाधीन भक्तिटोला धरम्पानी अर्घा मैदान सडकको ६ किलोमिटर कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । यसबाट सन्धिखर्क नगरपालिकाको पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।
२. संघीय विशेष अनुदान शीर्षकमा प्राप्त रकमबाट विद्याविनय आधारभूत विद्यालय, सन्धिखर्क नगरपालिका-६ को ८ कोठे भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । प्रस्तुत कार्यबाट अध्ययन अध्यापनको कार्यमा सहजता आई सिकाई उपलब्धिमा उल्लेख्य सुधार हुने वातावरण निर्माण भएको छ ।
३. सन्धिखर्क नगरपालिका र अन्य छिमेकी पालिका क्षेत्रभित्र उत्पादन हुने कृषि उपजको भण्डारण, विक्रीवितरण र बजारीकरणमा सघाउ पुऱ्याउने उद्देश्यले करिब ७ करोड लागतमा निर्माणाधीन कोल्ड स्टोरको ९० प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको छ । जसबाट खाद्यसुरक्षा प्रवर्द्धन भई नागरिकको मौलिक हक कार्यान्वयन तथा दिगो विकास लक्ष्यको आन्तरिकीकरण हुने देखिन्छ ।
४. लुम्बिनी प्रदेशको प्रसिद्ध धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वको अर्घा भगवती मन्दिर परिसरको पुनर्निर्माण तथा पूर्वाधार विकासको लागि विगत वर्षदिखि नै निर्माण कार्य भईरहेकोमा हालसम्म करिब ८० प्रतिशत भौतिक निर्माणको कार्य सम्पन्न भईसकेको छ । मन्दिर परिसरमा निर्मित दुर्गा भगवतीको मूर्ती संरक्षण गर्ने कार्य समेत चालु आर्थिक वर्षमा सम्पन्न भएको छ । जसबाट नगरपालिका क्षेत्रमा धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुग्ने देखिन्छ ।

५. संघीय विशेष अनुदान शीर्षकमा प्राप्त रकमबाट चालु आर्थिक वर्षमा वडा नं. ७, द र ११ मा स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण कार्य शुरू गरिएकोमा हालसम्म करिब ३५ प्रतिशत भौतिक प्रगति हासिल भए सकेको छ । आगामी आर्थिक वर्षमा बाँकी निर्माण कार्य सम्पन्न हुने अपेक्षा गरिएको छ ।
६. संघीय सम्पूरक अनुदान र नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा करिब ७ करोड लगानीमा वेहोरे कुर पल्लावारी दुवार गच्छे मोटरबाटो कालोपत्रे गर्ने कार्य शुरू भएकोमा हालसम्म करिब ३० प्रतिशत भौतिक प्रगति भै सकेको छ भने आगामी आर्थिक वर्षभित्रै बाँकी निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
७. लुम्बिनी प्रदेशबाट प्राप्त सम्पुरक अनुदान र नगरपालिकाको लागत साझेदारी सहित करिब १२ करोड लागतमा ३ वर्षमा सम्पन्न गर्ने गरी निर्माणाधीन गंगासरोवर क्षेत्रको जैविक विविधता तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण, ऐतिहासिक तथा पुरातात्त्विक स्थानको रूपमा परिचित मथुरा स्थित जंग बहादुर राणा जन्मेको मथुरावेसी पौवा संरक्षण तथा पहुँच मार्ग निर्माण, प्राकृतिक सम्पदाको रूपमा रहेको वडा नं स्थित ११ रक गाउँन संरक्षण, सुपादेउराली मन्दिर परिसरमा जेष्ठ नागरिक आवास गृह तथा धर्मशाला निर्माण, निर्मल ज्योति सुस्तमनस्थिति विद्यालय भवन निर्माण, ऐतिहासिक चौकिसे राज्य अन्तर्गतको खाँची दरबार पुनःनिर्माण तथा पहुँचमार्ग निर्माण, सहिद सरला मार्ग ग्रामिण सडक स्तरोन्नति र रिठेखोला-माझहटिया-जेरेखोला ग्रामिण सडक स्तरोन्नति गरी कुल ८ वटा परियोजना निर्माणको करिब ३० प्रतिशत भौतिक निर्माण सम्पन्न भएको छ । बाँकी निर्माण कार्य आगामी आर्थिक वर्षभित्रै सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिईएको छ ।
८. चालु आर्थिक वर्षमा २ नं वडा कार्यालयको प्रशासकीय भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी नवनिर्मित भवनबाट वडा कार्यालयको काम कारवाही सुचारू गरिएको छ । यसबाट सेवा प्रवाहमा सहजता महशुस भएको छ ।
९. अर्धाखाँची जिल्लाकै एकमात्र सरकारी अस्पतालको रूपमा रहेको अर्धाखाँची जिल्ला अस्पताललाई शब वाहन खरिद गरी हस्तान्तरण गर्ने कार्य समेत चालु आर्थिक वर्षमै सम्पन्न भएको छ ।
१०. चालु आ.व. मा अन्तरपालिका जोड्ने सडक, वडा कार्यालय पहुँच मार्ग र नगरका मुख्य मुख्य सडक गरी कुल ६.३ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको छ भने ३.८ कि.मि. सडक ग्रामेल भएको छ । यसका अतिरिक्त ३.८५ कि.मि. नयाँ ट्रायाक खोल्ने कार्य सम्पन्न हुनुका साथै १५.५५ कि.मि. सडक चौडा र ३.५ कि.मि. पक्की नाली निर्माण भएको छ ।
११. सहरी शासकीय तथा पूर्वाधार आयोजना अन्तर्गत विनियोजित रु. ११ करोड ५८ लाखबाट कुल १३० वटा योजना छनोट भई निर्माण कार्य अगाडि बढाईएकोमा हालसम्म १०१ वटा योजना सम्पन्न भइ सकेका छन भने बाँकी योजनाहरूको निर्माण कार्य समेत अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
१२. झोलुङ्गे पुल तर्फ गत आ.व.को क्रमागत अर्लादी मल्टी ट्रस ब्रिजको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ भने चालु आ.व. मा वराड्दी खोला झोलुडगे पुल र वरखोला झोलुडगे पुल निर्माण कार्य शुरू भएकोमा आगामी आ.व. २०८०/८१ मा दुवै पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न हुनेछ ।

१३. यस वर्ष छाडा कुकुर बन्ध्याकरण तथा भ्याक्सिसनेसन शिविर सञ्चालन गरी कुल ३०८ वटा कुकुरको स्थायी बन्ध्याकरण गरी रेविज रोग विरुद्ध भ्याक्सिसनेसनको कार्य समेत सम्पन्न गरिएको छ ।
१४. चालु आर्थिक वर्षमा नगरपालिका भित्रका पशुपालक कृषकहरूलाई १८ वटा हाई प्रेसर वासर मेसिन, ९ वटा च्याफकटर मेसिन तथा मासु तथा डेरी पसलहरूलाई १९ वटा डिप फ्रिजर मेसिन वितरण गरिएको छ ।
१५. बाखा/बंगुरको खोर सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत नगरपालिका भित्रबाट २४ जना बाखा/बंगुरपालक कृषकहरूलाई खोर सुधारको लागि अनुदान उपलब्ध गराइएको छ ।
१६. गाईभैसीको गोठ सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत नगरपालिका भित्रबाट २४ जना गाईभैसीपालक कृषकहरूलाई गोठ सुधारको लागि अनुदान उपलब्ध गराइएको छ ।
१७. व्यावसायिक फर्ममा आन्तरिक तथा वाह्य परिजिवी नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं. १ देखि वडा नं. १२ सम्मका १०० भन्दा बढी व्यावसायिक फर्महरूमा अन्तरिक तथा वाह्य परिजिवी नियन्त्रण सम्बन्धी परामर्श तथा जुकामाटे औषधि वितरण गरिएको छ ।
१८. कृषकहरूलाई सुलभ कर्जा कार्यक्रम मार्फत न्यूनतम ब्याजदरमा कर्जा उपलब्ध गराउन नेपाल बैंकसँग समझौता भइ कार्यक्रम अगाडि बढाइएकोमा नगरपालिकाको रु. ६३ लाख र नेपाल बैंकको रु. ६३ लाख गरी कुल रु १ करोड २६ लाखको कोष खडा गरिएको छ भने ३३ जना कृषकहरूले हाल सम्म ४१ लाख सुलभ कर्जा लिई व्यावसायिक रूपमा खेती एवम् पशुपालन गर्ने कार्य प्रारम्भ गरेका छन् ।
१९. तरकारी पकेट विकास कार्यक्रम अन्तर्गत सन्धिखर्क नगरपालिका वडा नं ९, १० र ११ का कुल १६२ जना कृषकहरू प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भएका छन् । उक्त कार्यक्रमबाट २८० रोपनी क्षेत्रफलमा तरकारी क्षेत्र विस्तार भई नगरपालिकालाई कृषिमा आत्मनिर्भर बन्न टेवा पुग्ने देखिन्छ ।
२०. व्यवसाय दर्ता प्रकृयालाई वडास्तरमा हस्तान्तरण गरिएको छ । लुम्बिनी प्रदेश सरकारको प्राईम्बेट फर्म रजिस्ट्रेसन ऐन तथा नियमावली, २०७६ वमोजिम ५ लाख सम्म पूँजी भएका प्राईम्बेट फर्महरूको दर्ता तथा नवीकरण स्थानीय तहले गर्ने प्रावधान वमोजिम घेरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिबाट फाइलहरू (बाणिज्यतर्फ १२७३ र उद्योगतर्फ ७७४ गरी जम्मा २०४७) नगरपालिका मातहतमा ल्याई दर्ता तथा नवीकरणको कार्य आरम्भ गरिएको छ ।
२१. व्यावसायिक कृषिलाई बढावा दिई उत्पादन लागत खर्च घटाउन साना कृषि मेशिनरी औजार वितरण कार्यक्रम अन्तर्गत ५० प्रतिशत अनुदानमा हाते ट्याक्टर वितरणको लागि रु. २० लाख विनियोजन भएकोमा ३३ जना कृषकहरूलाई मिनिटिलर तथा ५० जना कृषकलाई कुटानी पिसानी मिल उपलब्ध गराउँदा ८३ जना प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भएका छन् भने अप्रत्यक्ष रूपमा ४३५ भन्दा बढी कृषक लाभान्वित भएका छन् ।
२२. उन्नत बीउको प्रयोगमा मूल्य अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत १६०८० के.जी. गहूँको उन्नत बीउ वितरण गरिएकोमा यसबाट १४३४ जना कृषकहरू लाभान्वित भएको र खायन गँहूँको उत्पादन वढनुका साथै खाद्य सुरक्षामा टेवा पुगेको छ ।

२३. सन्धिखर्क नगरपालिका भित्रका कृषकहरूलाई मागको आधारमा ५० प्रतिशत अनुदानमा ५२९ थान प्लाष्टिक टनेल वितरण गरिएको छ । यसबाट बेमौसमी तरकारी तथा टमाटर खेती गर्ने क्षेत्रफल वढ्ने अपेक्षा गरिएको छ ।
२४. सन्धिखर्क नगरपालिका भित्रका च्याउ खेती गर्ने कृषकहरूलाई मागमा आधारित ३०५२ पाकेट च्याउको बिउ वितरण भएको छ । जसबाट च्याउको उत्पादन बढ्नुका साथै खाने बानीको समेत विकास भएको पाईएको छ ।
२५. मकै प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत २९ वटा समुह तथा सहकारी संस्था मार्फत १४२ रोपनी क्षेत्रफलमा मकै खेती आरम्भ गरिएको छ । जसबाट ६२४ जना कृषक लाभान्वित हुनुका साथै मकैको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ ।
२६. खायन आलु उत्पादन कार्यक्रम अन्तर्गत १६ वटा समुह, सहकारी तथा फर्ममार्फत ११५ रोपनी क्षेत्रफलमा ११० क्वीन्टल आलु लगाईएकोमा यसबाट कुल ८०० क्वीन्टल आलु उत्पादन भएको छ । प्रस्तुत कार्यक्रमबाट लाभान्वित हुने परिवार संख्या १९६ रहेको छ ।
२७. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट औषधीको सहज आपूर्ति सुनिश्चित गरी निशुल्क औषधि वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
२८. नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न बडाहरूमा ३० वर्ष माथिका महिलाहरूको पाठेघर क्यान्सर, प्रसव फिस्टुला र पाठेघरको संक्रमण भए नभएको निःशुल्क रूपमा जाँच गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
२९. यस वर्ष महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरूका लागि नाक, कान, घाँटी र मुख स्वास्थ्य सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
३०. चालु आर्थिक वर्षमा समेत बालबालिका तथा गर्भवती महिलाहरूका लागि नियमित खोप र लक्षित वर्गका लागि कोभिड-१९ विरुद्धको खोप अभियानलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
३१. नगर प्रमुख खुन्त्रुके बचत कार्यक्रम अन्तर्गत स्वास्थ्य संस्थामा जन्मने छोरीहरूको लागि प्रत्येक बालिकाको बैङ्ग खातामा रु ३ हजार जम्मा गरिदिने कार्यलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
३२. चालु आ.व. मा नगरपालिका अन्तर्गत सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूमा कार्यरत बाल विकास शिक्षकहरूका लागि मन्टेश्वरी तालिम र शैक्षिक सामग्री निर्माण कार्यशाला तथा १६ देखि २४ वर्ष उमेरका युवाका लागि नमुना युवा नगर सभाको अभ्यास प्रशिक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।
३३. श्री ज्ञान प्रकाश मा.वि. र श्री विद्याविनय आ.वि. मा ICT Lab स्थापना, श्री भगवती मा.वि. मा पुस्तकालय व्यवस्थापन तथा श्री आदर्श मा.वि. र श्री गंगा आ.वि. मा विज्ञान प्रयोगशाला स्थापनाको लागि विद्यालय र नगरपालिकाबीच समझौता भइ कार्य अगाडि बढाईएकोमा समझौता बमोजिमको कार्य सम्पन्न हुने चरणमा पुगेको छ ।

३४. यस वर्ष माध्यमिक र आधारभूत तहका शिक्षकहरूलाई गणित विज्ञान विषय शिक्षण सम्बन्धी शैक्षिक सामग्री निर्माण र क्षमता विकास कार्यशाला तथा कक्षा १-३ मा अध्यापनरत शिक्षकहरूका लागि एकीकृत पाठ्यक्रम सम्बन्धी कस्टमाइज्ड तालिम सम्पन्न भएको छ ।
३५. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत पार्वती आ.वि. र जनता आ.वि. मा दुईकोठे तथा भगवती मावि र मथुरा नन्दराम आ.वि. मा चारकोठे भवन निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
३६. यस वर्ष सामुदायिक विद्यालयको विद्यार्थी संख्या यकिन गरी शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा पदस्थापनको कार्य सम्पन्न भएको छ ।
३७. चालु आर्थिक वर्षमा नगरपालिका भित्रका ९७२२ परिवारको घरधुरी सर्वेक्षणबाट एकीकृत तथ्यांक संकलन गरी तथ्यांक सुदूरीकरण कार्य भैरहेको छ भने सबै घरधुरीमा घर नम्बर अंकित गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
३८. नगरपालिका क्षेत्रभित्रका संवेदनशील र सार्वजनिक महत्वका विभिन्न स्थानमा ५५ वटा सिसिटिभी जडानको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । यसबाट नगर क्षेत्रमा शान्ति सुरक्षाको प्रत्याभूति, अपराध न्यूनीकरण र व्यावसायिक गतिविधिको प्रवर्द्धनमा सघाउ पुग्ने विश्वास लिइएको छ ।
३९. यस वर्ष सन्धिखर्क नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा रहेका कुल १८३५ वटा भौतिक घर नक्सालाई अभौतिकीकरण (digitalized) गरी अनलाईन नक्सा प्रणालीमा सुरक्षित गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
४०. चालु आर्थिक वर्षमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत बेरोजगार सूचीमा सूचीकृत कुल २०४१ जना श्रमिकहरू मध्ये अति विपन्न १५८ जना श्रमिकहरूले कुल ५१ आयोजनाहरूमा १०० दिनको रोजगारी प्राप्त गरेका छन् । यसै वर्ष सन्धिखर्क नगरपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रबाट हालसम्म कुल १७ जनालाई श्रम स्वीकृति समेत प्रदान गरिएको छ ।
४१. चालु आ.व.को जेष्ठ मसान्तसम्म कुल ३५३ वटा प्राइभेट फर्महरूको दर्ता, नवीकरण, नामसारी, खरेजीको कार्य सम्पन्न भएको छ ।
४२. यस वर्ष गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमतर्फ ८० जना नयाँ उद्यमी श्रृजना गर्ने लक्ष्य रहेकोमा ८४ जना नयाँ उद्यमी श्रृजना भएका छन् भने पुराना ४० जना उद्यमीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने लक्ष्य रहेकोमा ४२ जना उद्यमीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
४३. यस वर्ष हालसम्म कुल २९० जनालाई अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गरिएको छ भने नवीकरण गर्ने र प्रतिलिपि लिनेको संख्या २३१ रहेको छ ।
४४. चालु आर्थिक वर्षमा सन्धिखर्क नगरपालिका क्षेत्र भित्रका महिला सहकारी संस्थाका कुल १२ जना व्यवस्थापकहरूलाई लक्षित गरी कम्प्युटर विषयको ३ महिने डिप्लोमा तालिम सञ्चालन गरिएको छ । यसबाट महिला सहकारी संस्थाहरूको कार्यसम्पादन स्तरमा सुधार हुने अपेक्षा लिइएको छ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म यस सम्मानित नगरसभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क) आर्थिक विकास

१. रैथाने तथा स्थानीय कृषि उत्पादनको प्रशोधन, भण्डारण, प्याकेजिङ, लेभलिङ तथा ब्राण्डिङ गरी खरिद बिक्री तथा बजारीकरण गर्नको लागि उत्पादन उद्यमीको बजारीकरण नगरपालिकाको अभियान सञ्चालन गरिनेछ । प्रस्तुत कार्यको लागि प्रतिष्पर्धाको माध्यमबाट सहकारी संस्थाको छनोट गरी स्थानीय कृषकहरूबाट उत्पादित अगानिक र रैथाने कृषि उपज खरिद बिक्री गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
२. खेतीयोग्य तथा बाँझो जग्गा लिई व्यावसायिक रूपमा कृषि तथा पशुपालन गर्ने कृषक/कृषक समूह/सहकारी संस्था तथा निजी फर्महरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।
३. सामुदायिक वनमा रहेका सल्लो प्रजातिको रूख हटाई पानीको मुहान संरक्षणमा सघाउ पुग्ने तथा आम्दानी दिनसक्ने प्रजातीका बोट विरुवा रोपण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४. कृषि व्यवसायलाई आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण, यान्त्रीकरण तथा बजारीकरण मार्फत औद्योगिकीकरण गर्दै उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी आय आर्जन बढाउनुका साथै रोजगारी श्रृजना गरी नगरपालिकालाई कृषिजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउने कार्यक्रम लागू गरिनेछ । खाद्यान्न बालीको उन्नत बिउ उपयोगमा लागत साझेदारीमा अनुदान दिइनेछ साथै उन्नत बिउ वितरकलाई प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
५. कृषि तथा पशुपंक्षी क्षेत्रमा प्राकृतिक तथा दैवि प्रकोपको कारण क्षति भएका कृषकहरूलाई कृषि तथा पशुपंक्षी विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ बमोजिम नगद राहत उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६. प्रत्येक वडामा सम्भाव्यताका आधारमा पकेट क्षेत्रको विकास गर्न र माटो सुहाउँदो बालीको छनोट गर्ने माटो परीक्षणको लागि शिविर सञ्चालन गरी नमुना संकलन र प्रयोगशाला परीक्षणमार्फत प्राप्त नतिजाको विश्लेषण गरी क्रमशः एक वडा, एक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७. नगरपालिका भित्रका कृषकहरूलाई मिनिटिलर सञ्चालन एवम् मर्मत सम्भारको लागि आवश्यक तालिम दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
८. नगर क्षेत्रभित्र निर्माणाधीन शीत भण्डारलाई त्यसको संभाव्यताको आधारमा कोल्ड चेम्बर एवम् थोक तरकारी तथा फलफुल बजारको रूपमा विस्तार गरिनेछ ।
९. लागत साझेदारीमा कृषकको मागमा आधारित साना कृषि मेसिनरी औजार तथा नविनतम् प्रविधि हस्तान्तरण गरी उत्पादन लागतमा कमी ल्याइनेछ । साथै कृषकहरूलाई उन्नत बिउको खरिद मुल्यमा अनुदान दिई उन्नत बिउ वितरकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१०. कृषिजन्य उपजको बिक्री वितरणमा बिचौलियाबाट हुने मूल्य अपचलनलाई नियन्त्रण गरिनेछ । उत्पादन र बजार प्रणालीको अन्तरसम्बन्धलाई सहकारीको माध्यमबाट व्यवस्थित गरी कृषकको उत्पादन लागत र थोक तथा खुद्रा बजार मूल्य विश्लेषण गर्दै उपयुक्त बजार मूल्य प्राप्त हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
११. चक्काबन्दी, लिज खेती, सामुहिक तथा करार कृषि खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । खेतियोग्य जमिनमा बस्ती विकास र सहरीकरण गर्ने कार्यलाई निरूत्साहित गरिनेछ । विदेशबाट फर्किएर व्यावसायिक कृषि कार्यमा लागेका नगरबासीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । कृषि कर्जा कार्यक्रमलाई संसोधन सहित कर्जाको दायरा बढाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२. नगर क्षेत्रका विभिन्न स्थानहरूमा सम्भाव्यताका आधारमा आगामी ५ वर्ष भित्र निर्यात गर्न सकिने गरी एभोकाडो, किवी, ड्रागन फ्रूट, कागती, आरू, आरूबखरा र दाँते ओखर खेतिलाई प्रबद्धन गरिनेछ ।
१३. खेतीयोग्य जमिन बाँझो राख्ने जग्गाधनीबाट जग्गामा लाग्ने भूमीकर (मालपोत) मा सोही बराबरको रकम जरिवाना थप गरी असुल उपर गरिनेछ । बडा कार्यालयले समन्वय गर्ने गरी त्यस्तो जग्गामा सामूहिक र सहकारी खेती तथा पशुपालन गर्ने कार्यका लागि सम्बद्ध पक्षसँग सम्झौता गर्ने गरी प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
१४. उपयुक्त स्थानमा जग्गा प्राप्ति गरी आधुनिक र सुविधा सम्पन्न कृषि हाट बजारको निर्माण मार्फत कृषि उत्पादनलाई सहज रूपमा बजार सम्म पुऱ्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ । सञ्चालनमा रहेका कृषि हाट बजारहरूलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
१५. वैदेशिक रोजगारीबाट स्वदेश फर्किएका व्यक्तिहरूले व्यावसायिक रूपमा तरकारी, जडिबुटी तथा फलफूल खेति गर्न चाहेमा संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी प्रति रोपनीका दरले प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराउन पहल गरिनेछ ।
१६. रोग, किरा व्यवस्थापनको लागि आकस्मिक बाली संरक्षण तथा बाली उपचार सेवा उपलब्ध गराउन किसानको खेतबारीमा नगरपालिका अभियान सञ्चालन गरी कृषकहरूलाई कृषि उपजको बिमा गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१७. कृषक दर्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । उक्त कार्यक्रम मार्फत कृषकको व्यावसायिकता पहिचान पश्चात अनुदानको मापदण्ड तयार गरी लागू गरिनेछ । साथै सोहि बमोजिम नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने अनुदानलाई व्यवस्थित गरिनेछ । कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्यांक अध्यावधिक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१८. किसानहरूको मागको आधारमा आवश्यकता अनुसार तालिम तथा प्रविधी हस्तान्तरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१९. पशुपन्छीमा लाग्ने महामारी रोगहरू जस्तै: भ्यागुते, चरचरे, खोरेत, पटके, रानीखेत, गम्बोरो, लम्पी स्कीन, आदि रोगहरूको नियन्त्रण गरी आर्थिक नोक्सानी कम गर्नको लागि खोप कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै गाईभैंसीपालक कृषकलाई लक्षित गरी ५० प्रतिशत अनुदानमा पशु बिमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२०. पशुपन्धीमा रोग निदानको लागि प्रयोगशाला सेवालाई निरन्तरता दिई आहिले सञ्चालनमा रहेको प्रयोगशालालाई आधुनिक प्रयोगशालामा रूपान्तरण गर्दै र हाल गरिदै आएको परीक्षणको दायरा वृद्धि गरी रोग पहिचान पछि उपचार गर्ने पद्धति अबलम्बन गरिनेछ ।
२१. घाँसमा आधारित पशुपालन व्यवसायलाई बढावा दिन तथा दानामा खर्च हुने उत्पादन लागत कम गरी पशुपालनबाट बढी भन्दा बढी मुनाफा लिन व्यावसायिक पशुपालक कृषकहरूलाई उन्नत घाँसको बिउ उपलब्ध गराइनेछ ।
२२. कृत्रिम गर्भाधानको पहुँच भन्दा टाढा रहेका क्षेत्रहरूको लागि सुलभ र सस्तो दरमा प्रजनन सेवा उपलब्ध गराउनको लागि तराईबाट उन्नत मुर्मा जातका राँगाहरू ल्याइनेछ । स्थानीय जातका भैंसीहरूमा उन्नत जातको राँगोहरूबाट प्रजनन गराई पशुमा नक्ष सुधार गरी उत्पादन वृद्धि गर्न कृषकहरूलाई सहयोग गरिनेछ ।
२३. कृत्रिम गर्भाधान सम्बन्धी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ । कृत्रिम गर्भाधानकर्ता, अगुवा कृषक तथा सरोकारवालाबीच समन्वय गरी सहज, सुलभ र प्रभावकारी कृत्रिम गर्भाधान सेवालाई जोड दिइनेछ ।
२४. पशुपन्धीमा बाह्य तथा आन्तरिक परिजीवीको संकमणबाट कृषकहरूलाई हुने आर्थिक क्षति न्यूनीकरण गर्न अन्तरिक तथा बाह्य परजीवी नियन्त्रणको लागि बृहत डोर दु डोर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२५. किसानहरूले उत्पादन गरेका कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको उचित मूल्य निर्धारण गरिनेछ । संघीय तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वय एवम् साझेदारीमा पशु उत्पादन संकलन तथा विक्रिका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२६. छाडा कुकुरमा स्थायी बन्ध्याकरण तथा रेविज रोगको भ्याक्सिसेसन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई रेविज रोग मुक्त नगरपालिका बनाउने तथा छाडा कुकुरहरूले गर्दा हुने अन्य समस्या समाधान गरिनेछ ।
२७. स्वच्छ, सफा तथा गुणस्तरयुक्त मासु, दुध तथा दुधजन्य पदार्थको सेवन गर्न पाउने नागरिकको नैसर्गिक अधिकारीलाई मध्यनजर गर्दै मासु तथा दुर्घजन्य पदार्थ विक्री वितरण गर्ने व्यवसायीहरूको सघन अनुगमन तथा निरीक्षण गरी कानुनी कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।
२८. सुपादेउराली मन्दिर दर्शन गर्न आउने पाहुनाहरूलाई खाँची दरबार, सिद्धेश्वर मन्दिर, अर्धा भगवती मन्दिर लगायत नगर भित्रका पर्यटकीय सम्पदाहरूसम्म जानको लागि नीजिक्षेत्रसँग सहकार्य गरी यातायातको व्यवस्था गरिनेछ । सुपादेउराली झोलुङ्गे पुलदेखि भैसेमेलासम्म पदमार्ग निर्माण कार्यको शुरूवात गरी नरपानी र खाँचीकोट क्षेत्रका अगला पहाडहरूलाई हिलस्टेशनको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
२९. नगर भित्रका पर्यटकीय स्थालहरूमा न्यूनतम पर्यटन पूर्वाधार, पहुँचमार्ग, शौचालय, खानेपानी, विश्राम स्थलको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३०. नगर क्षेत्र भित्रका ऐतिहासिक, पुरातात्त्विक, धार्मिक एवम् सांस्कृतिक पर्यटकीय स्थलहरूको तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गरी संरक्षण र प्रचारप्रसारका कामहरू अगाडि बढाइनेछ ।

३१. सुपा देउराली, खाँची दरबार, शिद्देश्वर शिवालय मन्दिर, अर्घा भगवती मन्दिर, गोपेश्वर पिठ मथुराबेसी क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न एकीकृत योजना बनाई अगाडि बढिनेछ । ओमकारेश्वर शिवालय मन्दिर तथा मथुरा वृद्धाश्रम गोपेश्वर पिठ सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । सुपा देउराली, अर्घा भगवती, खाँचीकोट दरबार, मथुरा धाम र जालकाँडा रक गार्डेन क्षेत्रमा डिजिटल पर्यटन जानकारी बोर्ड राखिनेछ ।
३२. प्रदेश सम्पूरक अनुदान शीर्षकमा प्राप्त रकम र नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा सुपा देउराली मन्दिर क्षेत्रमा निर्माणाधीन धर्मशाला तथा बृद्धाश्रमको निर्माण कार्यलाई चालु आर्थिक वर्षमै सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३३. नरपानीमा रहेको गंगा सरोबर क्षेत्रको प्रथम चरणको निर्माण कार्य पुरा गरी सौन्दर्यीकरण गर्दै तालमा प्याडल बोट सञ्चालन गरिनेछ । उक्त स्थानमा पर्यटन प्रवर्द्धन मार्फत आन्तरिक आय वृद्धि गर्न तथा पर्यटकीय स्थलको रूपमा संरक्षण तथा सम्वर्द्धन गर्न निजी क्षेत्र सँग सहकार्य गरिनेछ । साथै संगै रहेको पिकनिक स्थलको समेत निर्माण तथा सौन्दर्यीकरण गरी मनोरन्जनात्मक पर्यटकीय केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
३४. लुम्बिनी प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको सह लगानीमा नगरपालिकाको वडा नं. ११ मा अवस्थित जालकाँडा प्राकृतिक रक गार्डेनको निर्माण तथा संरक्षणको कार्यलाई चालु वर्षभित्रै सम्पन्न गरी पर्यटकीय स्थलको रूमपाथप विकास र प्रचारप्रसार गरी पर्यटक आकर्षित गरिनेछ ।
३५. नगर क्षेत्रभित्र रहेका लदाम बगैचा, शान्ति बगैचा, मथुरा बगैचा, बि.पी. स्मृति पार्क, सहिद मनोज द्वापेन्द्र पार्कको सौन्दर्यीकरण गर्दै अन्तरिक पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गरी सामाजिक संजाल तथा अन्य विद्युतीय माध्यमबाट प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
३६. अर्घाखाँची अस्पताल, शान्ति बगैचा, बसपार्क, टुडिखेल लगायतका सार्वजनिक महत्वका क्षेत्रमा Free WIFI जडान गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३७. शिव पाञ्चायन मन्दिर-शिद्देश्वर गुफा-धारामाथि-गोठकटेरी-जालकाँडा क्षेत्रलाई पैदल मार्गको रूपमा विकास गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ । विभिन्न स्थानमा पदमार्ग निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
३८. अर्घा भगवती मन्दिर तथा ऐतिहासिक अर्घा दरबार क्षेत्रको पुनर्निर्माण तथा सौन्दर्यीकरणको कार्य आगामी आर्थिक वर्षभित्रै सम्पन्न गरी आकर्षक धार्मिक पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गरिनेछ । अर्घा दरबार क्षेत्रमा परम्परागत धार्मिक तथा संस्कृतिक बस्तुहरूको संग्रहालय तथा प्रदर्शनी केन्द्र स्थापनाका लागि आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।
३९. नगरपालिका र लुम्बिनी प्रदेश सरकारको सह-लगानीमा ऐतिहासिक चौबिसे राज्य अन्तर्गतको खाँचीकोट दरबारको पुनर्निर्माण तथा संरक्षणको कार्यलाई आगामी आर्थिक वर्षभित्रै सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ ।
४०. प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्रमा पर्ने बस्तीहरू तथा नगरपालिकाका अन्य सम्भावित स्थानहरूमा निजी क्षेत्र, स्थानीय टोल विकास समिति, युवा क्लब, आमा समुहसँगको सहकार्यमा घरबास पर्यटन (Home-Stay)

कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि युवाहरूलाई टुरिष्ट गाइड र छोटो अवधिको होटल व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने पहल गरिनेछ ।

४१. विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू तथा उद्योग बाणिज्य संघ, च्याम्बर अफ कर्मस समेतका संघ संस्था सँगको सहकार्यमा सन्धिखर्क महोत्सब, अर्धा भगवती स्थापना उत्सब र कृषि तथा पर्यटन महोत्सब सञ्चालन गरिनेछ ।
४२. पर्यटन क्षेत्रको दिगो र योजनाबद्ध विकास गर्ने पर्यटन गुरुयोजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४३. सहकारी संस्थाहरूलाई स्थानीय श्रोत, साधन र सीपको प्रयोग गरी स्थानीय स्तरमा रोजगारी तथा स्वरोजगारी सिर्जना मार्फत स्थानीय अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउने प्रमुख स्तम्भको रूपमा विकास गरिनेछ ।
४४. सन्धिखर्क नगरपालिकाको सहकारी नियमावली बमोजिम सहकारी संस्थाहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ । साथै स्थानीय सहकारी संस्थाको प्रवर्द्धन, परिचालन, क्षमता अभिवृद्धि र विकास गर्दै बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी स्थानीय मापदण्ड तर्जुमा गरी सो को प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा नियमन गरिनेछ ।
४५. सहकारी संस्थामार्फत नगरपालिका क्षेत्रभित्र कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनहरूको संकलन, भण्डारण र बिक्री वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४६. नगर क्षेत्रभित्रका बाँझो जमिनको उपयोग गरी कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउन योगदान गर्ने सहकारी संस्थालाई प्रोत्साहन स्वरूप उत्पादनमा आधारित अनुदानको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
४७. न्युनतम सदस्य संख्या र पुँजीको सीमा तोकी उस्तै प्रकृति र उद्देश्य भएका सहकारी संस्थाहरूलाई एकीकरणका लागि प्रोत्साहन गर्दै सहकारीको संख्या वृद्धि गर्ने भन्दा सञ्चालनमा आएका सहकारीको गुणात्मक विकासमा जोड दिने तथा कृषि, व्यापार र उद्योगका तुलनात्मक लाभका क्षेत्रहरूमा लगानी गर्ने प्रोत्साहित गरिनेछ ।
४८. सहकारी संघ संस्थालाई सहकारी सिद्धान्त र मूल्य मान्यताको आधारमा सञ्चालन गर्न प्रेरित गरिनेछ । सहकारीको भावना विपरित सञ्चालन गर्ने तथा आफैले बनाएको विनियम पालना नगर्ने सहकारी संस्थाहरूलाई प्रभावकारी अनुगमनमार्फत निश्चित मापदण्ड निर्धारण गरी खारेजीको प्रकृया अबलम्बन गरिनेछ ।
४९. नगर क्षेत्रभित्र निर्माणाधीन औद्योगिक ग्रामको प्रथम चरणको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सन्धिखर्क नगरपालिकाको औद्योगिक ग्राम सञ्चालन कार्यविधि बमोजिम नगर क्षेत्रभित्र संचालित उद्योगी, व्यवसायी तथा सहकारीहरूलाई औद्योगिक ग्राममा साना तथा मझौला उद्योग स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने प्रोत्साहन गरिनेछ । औद्योगिक ग्रामको विकास तथा विस्तारको लागि प्राप्त बजेटलाई विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन बमोजिम खर्च गरिनेछ ।

५०. नगरपालिका भित्र दर्ता हुने उद्योग/वाणिज्य, प्राइभेट फर्महरूको दर्ता, नवीकरण, पूँजीवृद्धि, ठाउँसारी, खोरेजी तथा नामसारीको प्रकृयालाई प्रविधिमैत्री बनाई थप सरलीकृत गरिनेछ ।
५१. गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई उद्यमशीलता मार्फत स्थानीय गरिबी न्यूनीकरण गर्ने दिशामा केन्द्रित गरिनेछ । सबै वडाका बस्तिहरूमा मागमा आधारित सीप विकास तालिम सञ्चालन गरिने छ ।
५२. घरेलु तथा साना उद्योगको विकासमा जोड दिइनेछ । लघु उद्यम सञ्चालन गर्दा स्थानीय श्रोत, साधन तथा सीप र स्थानीय कच्चा पदार्थ जस्तै बाँस, बाबियो, केतुकी, सिस्नो प्रयोग हुने लघु उद्योगलाई प्राथमिकता दिइनेछ । स्थानीय स्तरमा पाइने जडीबुटी र वनस्पतिहरूको पहिचान, खोज, प्रवर्द्धन र उपयोगलाई वैज्ञानिक बनाइनेछ ।
५३. "हाम्रो उत्पादन हाम्रो सान" भन्ने नारा अनुरूप स्थानीय उत्पादनहरूलाई केन्द्रित गर्दै मेड इन सन्धिखर्क (Made In Sandhikharka) अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
५४. मासुजन्य उद्योग र दुराधजन्य उद्योगको सरसफाईमा प्रचलित मापदण्डको पालना गराउन कडाईका साथ नियमन गरिनेछ । रोडा, क्रसर र इट्टा उद्योगलाई वातावरणमैत्री बनाउँदै जल, जमिन, वायु तथा ध्वनी प्रदुषण गर्ने उद्योगलाई प्रचलित मापदण्ड बमोजिम बस्ती बाहिर सञ्चालन गर्न निर्देशित गरिनेछ ।
५५. उद्योग तथा बाणिज्य क्षेत्रले समाजमा निर्वाह गर्नुपर्ने जिम्मेवारी तथा दायित्वलाई ध्यान दिई नगरपालिका भित्र संचालित उद्योग तथा व्यापार क्षेत्रको लागि व्यावसायिक सामाजिक उत्तरदायित्व (Corporate Social Responsibility) निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

ख) सामाजिक विकास:

५६. सामुदायिक विद्यालयमा सबैको अपनत्व विकास गर्न आगामी शैक्षिक सत्रदेखि राज्यकोषबाट तलबभत्ता खाने जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र शिक्षकका सन्ततीलाई अनिवार्य रूपमा सामुदायिक विद्यालयमा भर्ना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५७. सन्धिखर्क नगरपालिका.१ मा अवस्थित बालमन्दिरलाई बाल विकास श्रोत केन्द्रको रूपमा विकास गरी प्रत्येक वडाका १-१ वटा बालविकास कक्षाहरूलाई नमूना बनाउन स्मार्ट कक्षा सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
५८. विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न विज्ञ समिति गठन गरी नगर शिक्षा सुधार योजना तर्जुमा गरिनेछ ।
५९. शिक्षाको जगको रूपमा रहेको प्रारम्भिक बालविकास कक्षालाई बालमैत्री तथा सुविधा सम्पन्न बनाउँदै लिगिनेछ । प्रत्येक वडामा सञ्चलित बालविकास कक्षा मध्ये सबैभन्दा बढी विद्यार्थी भएको बालविकास कक्षालाई नमूना बालविकास केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
६०. कक्षा १-३ मा अध्यनरत विद्यार्थीहरूको पठन सीपको विकास गरी सिकाइ उपलब्धि स्तर अभिवृद्धि गर्न शिक्षक, विद्यार्थीहरूको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

६१. आधारभूत तथा माध्यमिक तहको शिक्षालाई गुणस्तरीय, सर्वसुलभ तथा पहुँचयोग्य बनाउदै विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयको पहुँचमा ल्याउन आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको पहिचान गरी सामुदायिक विद्यालय भर्ना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
६२. संघीय सरकारसँगको समन्वयमा एक शिक्षण संस्था एक उद्यम कार्यक्रम अन्तर्गत जनता कृष्ण माध्यमिक विद्यालयमा सञ्चालित कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
६३. विद्यार्थीमा रहेको खेल प्रतिभालाई पहिचान गर्न अन्तर माध्यमिक विद्यालयस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
६४. नगरपालिका भित्र बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी सोको आधारमा संघ र प्रदेश सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ ।
६५. सन्धिखर्क नगरपालिकाले निर्माण गरी स्वीकृत गरेको स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यान्वयनका (आधारभूत तह) पठनपाठन सु पुस्तक विकास र मुद्रण गरीलागि स्थानीय पाठ्यरूप गरिनेछ । विद्यालय शिक्षालाई अनुशासन, नैतिकता र स्थानीय परिवेशसँग प्रवर्द्धन हुने कार्यक्रम जोडी व्यवहारिक शिक्षा लागु गरिनेछ ।
६६. सन्धिखर्क नगरपालिका अन्तर्गत जनज्योती माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषय अध्ययन गर्ने छात्रछात्राहरूका लागि विज्ञान छात्रवृत्तीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
६७. पाणिनी बहुमुखी क्याम्पसमा उच्च शिक्षा अध्ययनरत विपन्न तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई नगर प्रमुख छात्रवृत्ति कोष सञ्चालन कार्यविधि बमोजिम छात्रवृत्ति उपलब्ध गराईनेछ ।
६८. सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न शिक्षकहरूलाई प्रविधिमैत्री सीप विकास, शिक्षण कला, क्षमता विकास र असल अभ्यास शिक्षण सिकाई आदान-प्रदान कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
६९. खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट प्रधानाध्यापक छनौट गर्न आवश्यक मापदण्ड बनाई प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।
७०. सामुदायिक विद्यालयमा उपलब्ध गराइंदै आएको दिवा खाजालाई थप प्रभावकारी बनाउनको लागि नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम मापदण्ड पुरा हुने गरी पौष्टिक आहारयुक्त खाजा व्यवस्थापन गर्न अनिवार्य गरिनेछ ।
७१. निश्चित मापदण्ड तयार गरी सामुदायिक विद्यालयका दरबन्दी मिलान गरी जहाँ विद्यार्थी त्यहा शिक्षकको अवधारणा कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै आवश्यकताका आधारमा विद्यालय समायोजन तथा तह वा कक्षा थप घट गर्ने प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।
७२. सामुदायिक विद्यालयहरूका प्रधानाध्यापकहरूसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरी लक्ष्य अनुरूप कार्यसम्पादन गर्ने उत्कृष्ट विद्यालयहरूलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
७३. रोष्टर शिक्षकमार्फत कक्षा शिक्षणमा आधारित अनुगमन प्रणालीको विकास गरी नमुना शिक्षण, शिक्षण अवलोकन, शिक्षक क्रियाकलाप अनुगमन तथा मुल्यांकन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । विद्यालय अनुगमन कार्यलाई नियमित र व्यवस्थित गरिनेछ ।

७४. विद्यार्थीहरूको गुनासो सुनी गुनासो समाधान गर्ने कार्यका लागि “बिद्यार्थीसँग नगरप्रमुख” कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७५. विषयगत शिक्षकलाई मागमा आधारित कार्यशाला कार्यक्रम सञ्चालन गरी प्रधानाध्यापक र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूलाई विद्यालय सुधार योजना तथा शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरिनेछ ।
७६. सामुदायिक विद्यालयका अभिभावकको चेतना अभिवृद्धि गर्न र विद्यालय प्रति अपनत्वको भावना विकास गर्न अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७७. प्रधानाध्यापक बैठक नियमित बस्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । प्रत्येक प्रधानाध्यापक बैठकमा विद्यालय व्यवस्थापनको विषयमा समीक्षा गरी विद्यालयहरूबीच असल अभ्यास आदान-प्रदान गरिनेछ ।
७८. सामुदायिक बालविकास केन्द्र तथा सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक सुधार गरी पर्याप्त शैक्षिक सामग्रीहरूको प्रवन्ध गरिनेछ । कक्षा कोठामा गरिने शिक्षण सिकाई क्रियाकलापमा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
७९. संस्थागत विद्यालयहरूले लिने शुल्कलाई समयानुकूल समायोजन गरिनेछ । संस्थागत विद्यालयहरूले नियमानुसार उपलब्ध गराउनुपर्ने छात्रवृत्ति उपलब्ध गराए नगराएको सम्बन्धमा कडाईका साथ नियमन गरिनेछ ।
८०. बालविकास केन्द्रका सहजकर्ता, सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूको नेतृत्व तथा व्यवस्थापकीय क्षमता विकासको लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
८१. सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरूलाई गतिशील बनाई प्रभावकारी ढंगबाट सञ्चालन गर्दै पुस्तकालय र मागमा आधारित सीपमुलक तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
८२. नगरपालिकाको शैक्षिक सूचनाहरूको संग्रह सञ्चिक्खर्क शैक्षिक बुलेटिन प्रकाशन गरिनेछ ।
८३. विद्यालयस्तरीय शैक्षिक कार्यक्रमलाई योजनाबद्ध रूपमा सञ्चालन गर्ने कार्यका लागि वस्तुनिष्ठ विद्यालय सुधार योजना निर्माणका साथै व्यवस्थापकीय क्षमता विकास गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८४. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम तथा मुख्यमन्त्री शैक्षिक सुधार कार्यक्रम मार्फत सञ्चालन हुने योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
८५. विद्यार्थीहरूको अन्तर्निहित प्रतिभा प्रष्टुटन गरी सर्वाङ्गिण विकासमा टेवा पुन्याउन वादविवाद, वक्तृत्वकला, निबन्ध लेखन तथा हाजिरीजवाफ, हिज्जे लगायतका प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गरिनेछ । शिक्षण पेसागत विकासमा सघाउ पुन्याउन विषयगत शिक्षक पेसागत सञ्चाल गठन गरिने छ । शिक्षण पेसामा संलग्न नवप्रवेशी शिक्षकहरूलाई पेसागत सहयोगका लागि शिक्षक मेन्टोरिज्ज गरिनेछ ।
८६. आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षा (कक्षा ८) र माध्यमिक तह उत्तीर्ण परीक्षा (SEE) मा उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने सामुदायिक विद्यालय र विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।

८८. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई निशुल्क सेनीटरी प्याड वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई सबै माध्यमिक विद्यालयहरूमा डिस्पोजल मेसिन जडान गरिनेछ ।
८९. पूर्वाधारको अवस्था, शैक्षिक अनुशासन, शैक्षिक सुशासन, बिद्यार्थी शिक्षक अनुपात, शिक्षण सिकाई क्रियाकलापको अवस्था, विद्यालय सरसफाई, विद्यालय व्यवस्थापन समितिको क्रियाशीलता, विद्यालयको अभिभावक र बिद्यार्थीसँगको अन्तरक्रियाको अवस्था, प्रविधिको प्रयोग र शैक्षिक नतिजाको निश्चित मापदण्डहरू निर्धारण गरी प्रत्येक बडामा एक नमूना विद्यालयको अवधारणा अगाडि बढाइनेछ । बिद्यार्थी संख्याको अनुपातमा न्यून दरबन्दी भएका माध्यमिक विद्यालयहरूको अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९०. नगर क्षेत्रभित्र संचालित ट्युसन तथा कोचिंग सेन्टर, भाषा, तालिम तथा प्रशिक्षण केन्द्रहरू, परामर्श केन्द्रहरूलाई अनिवार्य रूपमा नगरपालिकामा दर्ता तथा नवीकरण गरे पश्चात मात्र सञ्चालन गर्ने अनुमति दिइनेछ ।
९१. नगर क्षेत्रभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको वस्तुनिष्ठ तथ्यांक संकलन गरी संरक्षण तथा उपयोग गरिनेछ ।
९२. संघीय सरकारले उपलब्ध गराउने प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ता तथा विद्यालय सहयोगीहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदानमा अपुग रकम नगरपालिकाको तर्फबाट भुक्तानी गरिनेछ ।
९३. समय समयमा बिद्यार्थीहरूलाई आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक, प्रशासनिक, कला, संगीत, खेलकुद क्षेत्रका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरूसँग अन्तरक्रिया गराईनेछ ।
९४. नगरपालिकाभित्र विषयवस्तुको अध्ययन, खोज एवम् अनुसन्धान गर्ने स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत दुई जना बिद्यार्थीलाई मेयर रिसर्च फेलोसीप कार्यक्रममार्फत सोधवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।
९५. विद्यालयमा स्वच्छ र मनोरम वातावरण कायम गर्न एक विद्यालय एक पुष्प बौचौचा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
९६. युवा जनशक्तिलाई नगरको आर्थिक तथा समाजिक विकासमा परिचालन गरिनेछ । युवाको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्वरोजगार उन्मुख बनाइनेछ ।
९७. नव उद्यमलाई प्रबर्द्धन गर्न युवाहरूलाई बिना धितो प्रस्तावना मुल्यांकनका आधारमा पाँच लाख सम्म कर्जा प्रदान गर्न नगरपालिकाबाट आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ ।
९८. युवा प्रतिभाहरूको खोजी तथा प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । युवाहरूलाई सामाजिक क्षेत्रमा जिम्मेवार बनाउन नगर स्तरमा गठन भएको युवा क्लबलाई थप क्रियाशील बनाइनेछ ।
९९. नगर क्षेत्रभित्रका युवाहरूको तथ्याङ्क संकलन तथा अद्यावधिक गरी बेरोजगार युवाहरूलाई नगरले सञ्चालन गर्ने योजनाहरूमा संलग्न गराउने प्रकृया अगाडि बढाइनेछ । कर्मठ युवा विकासमा टेवा अभियान सञ्चालन गरी नगरपालिका अन्तर्गत सञ्चालन हुने विकास निर्माणका आयोजनाहरूमा रोजगार उपभोक्ता समिति मार्फत बेरोजगार युवालाई परिचालन गरी निर्माण सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१००. नगरपालिकामा एक श्रम बैंक स्थापना गरी नगर क्षेत्रभित्र सञ्चालित संघ संस्था, सहकारी उद्योग तथा व्यवसायहरूले नगरपालिकासँग समन्वय गरी श्रम बैंक मार्फत श्रमिकहरूको माग गरी आफ्ना श्रमिक आपूर्ति गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
१०१. सन्धिखर्क नगरपालिकाको व्यावसायिक सीप विकास, रोजगारी प्रबद्धन र उत्पादनशील रोजगारी, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन र रोजगारीका लागि सन्धिखर्क रोजगार रणनीति तर्जुमा गरिनेछ ।
१०२. हाम्रो विकास हामीबाट नै निकास अभियान सञ्चालन गरी सरोकारवालाहरूबाट विकास निर्माण तथा नीति परिमार्जनको लागि राय सुझाव संकलन प्रयोजनार्थ नगरपालिकाभित्र Idea Bank स्थापना गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१०३. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत विकास निर्माण तथा उत्पादनसँग सम्बन्धित कार्यमा नगर क्षेत्रभित्रका युवाहरूलाई निश्चित समय सम्मका लागि रोजगारी प्रदान गरिनेछ ।
१०४. सहरी शासकीय तथा पूर्वाधार आयोजना अन्तर्गत हाटबजार सुधार, सार्वजनिक शौचालय, बसपार्क सुधार, पार्क निर्माण, सडक संरचना निर्माण, ढल व्यवस्थापन, नाला निर्माण, सार्वजनिक पर्खाल निर्माण तथा फोहरमैला व्यवस्थापन कार्य मार्फत स्थानीय युवालाई रोजगारी प्रदान गरिनेछ ।
१०५. वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने युवाहरूको लागि सरल र सहज ढङ्गबाट वैदेशिक रोजगार श्रम स्वीकृति प्रदान गरिनेछ ।
१०६. वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिक र निजको परिवारको लागि वित्तीय साक्षरताका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको श्रमशक्तिलाई सामाजिक पुनःएकीकरण गरी उनीहरूको ज्ञान, सीप, अनुभव र उद्यमशीलताको पूर्ण उपयोग गरिनेछ ।
१०७. नगर क्षेत्रभित्रका प्रतिभावान खेलाडी पहिचान गरी क्षमता विकास गर्दै राष्ट्रिय खेलाडी उत्पादन गर्न प्रत्येक बडाहरूमा प्रवर्द्धनात्मक खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१०८. सन्धिखर्क नगरपालिका-१ मा निर्माणाधीन बार्दी खेलमैदानलाई पूर्णता दिन संघीय र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
१०९. नगरपालिकाले सञ्चालन गर्ने नगरस्तरीय खेलकुद प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ । नगरपालिकाको केन्द्रमा रहेको टुंडीखेललाई स्तरोन्नति गरिनेछ ।
११०. अर्धाहाँची अस्पतालमा थप विशेषज्ञ डाक्टरको व्यवस्थापन गर्न नगरपालिकाको तर्फबाट आवश्यक सहयोग गरिनेछ । यसबाट विरामीले जिल्लामै विशेषज्ञ उपचार सेवा प्राप्त गर्ने बातावरण निर्माण भई उपचारको लागि जिल्ला बाहिर जानुपर्ने अवस्थामा सुधार हुनेछ । साथै अस्पतालसँगको सहकार्यमा आईसियू सहितको एम्बुलेन्स खरिद गरी सञ्चालनमा ल्याउने सम्बन्धमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१११. नगरपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रवाह हुने सेवालाई चुस्त र व्यवस्थित बनाउन आवश्यक पर्ने पूर्वाधारजनशक्ति र स्वास्थ्य सामग्री थप गरी गुणस्तरीय सेवा उपलब्ध गराइनेछ । , लनयसको लागि स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालिनेछ ।

११२. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराईनेछ । स्वास्थ्यमा सर्वव्यापी पहुँचको अवधारणा अनुरूप प्रवर्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक, पूनर्स्थापनात्मक र प्रशामक सेवालाई विकास एंव विस्तार गरिनेछ ।
११३. स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई थप चुस्त, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाईनेछ । बर्थिड सेन्टर रहेका वडाहरूमा घरमा शुन्य सुत्केरी केन्द्रित कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई **Zero Home Delivery** वडा घोषणा गरिने छ ।
११४. कुपोषणलाई न्यूनिकरण गर्नका लागि पोषण विशेष कार्यक्रमका अभियान सञ्चालनमा ल्याईनेछ । जीवनपथको अवधारणा अनुरूप सुरक्षित मातृत्व, बाल स्वास्थ्य, किशोरकिशोरी तथा प्रजनन् स्वास्थ्य, प्रौढ तथा जेष्ठ नागरिकहरूका र फरक क्षमता भएकाहरूका लागि सेवाको विकास तथा विस्तार गरिनेछ ।
११५. महामारीजन्य रोगहरूको नियन्त्रणमा प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सरकारले तोकेका मुख्य जटिल रोगहरूको उपचारमा सहयोग पूऱ्याउने उद्देश्यले हाल उपलब्ध गराउँदै आएको आर्थिक सहायतालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११६. नगरक्षेत्र भित्र पूर्ण खोप सुनिश्चितता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनका लागि अनुगमन संयन्त्र बनाइ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
११७. औषधी तथा सर्जिकल सामग्रीहरूको सहज आपूर्तिको व्यवस्था मिलाईनेछ । सबै स्वास्थ्य संस्थाबाट निःशुल्क रूपमा पिसाबबाट गर्भजाँच गर्ने तथा गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूलाई निःशुल्क रूपमा क्यालिसयम चक्की वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११८. आकस्मिक प्रसुति प्रेषणका लागि प्रसुति केन्द्र भएका स्वास्थ्य चौकीबाट अर्घाखाँची अस्पतालसम्म आउन जान यातायात खर्चको व्यवस्था गरिनेछ ।
११९. एच.आई.भी. संक्रमितहरूको स्वास्थ्य परीक्षण र पोषण खर्चको लागि नगरपालिकाको तर्फबाट आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
१२०. विद्यालयमा किशोरी आईरन तथा वर्षमा दुईपटक विद्यार्थीहरूलाई जुकाको औषधी वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२१. नगरपालिका अन्तर्गतका सबै वडामा कार्यरत महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य बिमा गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१२२. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट निःशुल्क गर्भजाँच तथा सबै सुत्केरी महिलाहरूलाई घरमै गई सेवा दिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२३. नगरक्षेत्रभित्र पाठेघर खस्ने, प्रशव फिस्टुला, पाठेघर तथा स्तन क्यान्सर समस्या समाधान गर्नका लागि निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
१२४. नागरिक आरोग्यता प्रवर्द्धन गर्न उपयुक्त आहार, विहार, ध्यान, योग, प्राणायाम आदिबारे सचेतना कार्यक्रमहरू मार्फत नगरबासीलाई निरोगी बन्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

१२५. नेपाल सरकारद्वारा निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराईएका औषधीहरूको उपलब्धतालाई सुनिश्चित गर्दै आर्थिक अवस्था कमजोर रहेका मधुमेह र उच्च रक्तचापका बिरामीहरूले प्रयोग गर्ने औषधी निशुल्क रूपमा उपलब्ध गराउने र गर्भवती महिलाहरूलाई नगरपालिकाको तर्फबाट क्यालसियम चक्री निःशुल्क रूपमा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१२६. प्रत्येक वडामा जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र स्थापना गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१२७. नगरभित्र रहेका बुवा आमा गुमाएका १८ वर्ष मुनिका टुहुरा बालबालिकाहरूको शिक्षादिक्षा र पालन पोषणमा टेवा पुग्ने गरी उपप्रमुखसँग असहाय बालबालिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१२८. बाल विवाह, बालश्रमको अन्त्य, सङ्क तथा बेवारिसे बालबालिकाको पुनःस्थापना गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको सुनिश्चितता गर्न आवश्यक रणनीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१२९. नीति निर्माण, स्थानीय विकास र पूर्वाधार निर्माण लगायतका क्षेत्रमा बालबालिकाको सहभागिताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
१३०. नगरपालिका अन्तर्गतिका बाल क्लब, बाल सञ्चाल र बाल संरक्षण समिति गठन गरी परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै आवश्यक नियमन तथा सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरिनेछ ।
१३१. महिलाको सामाजिक, आर्थिक अवस्था सुधार गर्न उद्यमशिलताको विकास, शिक्षामा सहज पहुँच, रोजगारीको सुनिश्चितता गरी मर्यादित जीवनयापन गर्ने वातावरण बनाइनेछ ।
१३२. लैंगिक हिंसा पीडित तथा प्रभावित व्यक्तिका लागि मनोसामाजिक परामर्श तथा पुनःस्थापनाका लागि safe house लाई प्रभावकारी ढङ्गले परिचालन गरिनेछ ।
१३३. महिला तथा लक्षित वर्गलाई रोजगारीमा सहज पहुँचको विकास गर्न शिक्षक सेवा आयोग र लोक सेवा आयोगका तयारी कक्षाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१३४. सासु-ससुरा र बुहारीबीचको सम्बन्धलाई थप प्रगाढ बनाउने र असल संस्कारको जगेन्टा गर्ने कार्यमा सहयोग पुग्ने गरी सासु-ससुराको राम्रोसँग पालन पोषण तथा हेरविचार गर्ने बुहारी पहिचान गरी सम्मान गर्ने उपप्रमुखसँग असल बुहारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१३५. ज्येष्ठ नागरिकहरूको जीवन सम्मानित, सुरक्षित र व्यवस्थित बनाउन घरमै गइ ज्येष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१३६. नगरपालिका अन्तर्गत रहेका दलित, जनजाति तथा एकल महिलाहरूलाई लक्षित गरी उद्यमशीलता र जीवनोपयोगी सीप विकास सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरी प्रविधिको प्रयोगमा सक्षम बनाइनेछ ।
१३७. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई अपाङ्गमैत्री बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१३८. नगरपालिका क्षेत्रमा छोरा तथा छोरी बीचमा हुने विभेद अन्त्य गरी छोरीलाई पनि छोरा सरह शिक्षा क्षेत्रमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न हाल कार्यान्वयनमा रहेको 'नगर प्रमुख खुत्रुके बचत योजना' कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३९. समाजमा विद्यमान लैंगिक हिंसा र लागु पदार्थको दुर्व्यसनी समेतका सामाजिक कुरीतिहरूलाई निरुत्साहित गर्न त्यस्ता गतिविधीहरूको नियन्त्रण तथा रोकथामका कार्यमा संलग्न संघ संस्थाहरूसँगको

सहकार्यमा सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी उनीहरूलाई घर परिवार र समाजमा पुनःस्थापित हुने वातावरण मिलाईनेछ ।

१४०. नगरक्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने फरक क्षमता भएका अपाङ्ग तथा असहाय नागरिकहरूको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी संरक्षण गर्न उनीहरूको सीप तथा क्षमता अनुसारका सीप विकासका कार्यक्रमहरू अगाडि बढाईनेछ । नगरक्षेत्रभित्र रहेका महिलाहरूको सीप तथा क्षमता विकास गरी सशक्तीकरण गर्नुको साथै स्वरोजगारका अवसर प्रदान गरिनेछ ।
१४१. नगरक्षेत्र भित्र रहेका अपाङ्ग, दलितमुस्लिम „, अल्पसंख्यक, विपन्नपिछडिएको वर्ग तथा समूहको उत्थान, एवम् सशक्तीकरणका लागि आवश्यक पर्ने सीप तथा क्षमता विकास गरी त्यस्ता वर्ग तथा समूदायको परम्परागतपेसा तथा व्यवसायहरूको विशेष संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१४२. नगर क्षेत्र भित्र रहेका ज्येष्ठ नागरिकहरूको पहिचान तथा अभिलेखांकन गरी उनीहरूको अनुभव तथा सीपको पुस्तान्तरणको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । "ज्येष्ठ नागरिकका सुख र दुख सुन्धन सन्धिखर्कका नगर प्रमुख" भन्ने नारा सहित ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
१४३. समुदायमा ज्येष्ठ नागरिक प्रतिको सम्मान र आदरभाव अभिवृद्धि गर्न र पुस्तान्तरबाट उत्पन्न हुन सक्ने समस्याबारे सचेत गराउन विद्यालयस्तर देखि नै सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१४४. अपाङ्ग तथा ज्येष्ठ नागरिक परिचय-पत्र वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिई सम्बन्धित बडामा नै स्थलगत रूपमा वितरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
१४५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मनोबल उच्च राख्न उनीहरूको आर्थिक सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै उनीहरूको विशेष आवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी सहायता सामाग्रीहरू वितरण गर्दै सार्वजनिक स्थान तथा संरचनाहरू अपाङ्गमैत्री बनाउन पहल गरिनेछ ।
१४६. दीर्घकालीन हेरचाह तथा उपचार आवश्यक पर्ने अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि स्वास्थ्य तथा पुनर्स्थापना केन्द्रहरूमा स्थानान्तरणको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
१४७. नगरपालिकाभित्रका विद्यमान पूर्वाधारहरूलाई लैङ्गिकमैत्री, बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाईनेछ । साथै आगामी दिनमा पूर्वाधार निर्माण गर्दा उल्लिखित प्रावधानहरूलाई अनिवार्य रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१४८. नगर क्षेत्रभित्रका टोल विकास संस्था, बाल क्लब, युवा क्लब र आमा समूहहरूलाई स्थानीय स्तरका समस्या समाधान, सामाजिक सहिष्णुता प्रवर्द्धन, मौलिक कलाको संरक्षण, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने तर्फ अग्रसर गराउन आवश्यक पर्ने क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१४९. नगरपालिकाको प्रत्येक बडाबाट कार्यान्वयन हुने कम्तिमा एक योजनामा महिलाहरूको निर्णय प्रकृया र आयोजना तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धिका लागि उपभोक्ता समितिका जिम्मेवार पदहरूमा महिलाहरू मात्र रहने गरी योजना कार्यान्वयनको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१५०. अनुत्पादक क्षेत्रमा खर्च कठौती गरी उत्पादन वृद्धि, आय आर्जन वृद्धि र थप रोजगारी सिर्जनामा सधाउ पुऱ्याउने कार्यक्रमहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१५१. नगर क्षेत्र भित्रका सडक तथा बेवारिसे बालबालिकाहरू र दुर्व्यसनीमा फसेका बालबालिकाहरूको पहिचान गरी उनीहरूको पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । स्थानीय प्रहरीसँगको सहकार्यमा लागू पदार्थ दुर्व्यसन नियन्त्रणको लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१५२. बालबालिका बिरुद्ध हुने शारीरिक तथा मानसिक हिसा तथा दुर्व्यवहारको अन्त्य गर्दै उनीहरूको सामाजिक, राजनीतिक, आर्थिक तथा न्यायिक हकहित सुनिश्चित गर्न आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
१५३. सामाजिक सुरक्षा र पञ्जीकरण सम्बन्धी कार्यलाई नितिजामूलक, व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन घुम्ती शिविर तथा सामाजिक सुरक्षा दर्ता सुदृढीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंकिंग प्रणाली मार्फत वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१५४. आदिबासी, जनजाती, मुस्लिम, दलित, अल्पसंख्याक वर्गहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न उनीहरूको भाषा, धर्म, लिपि, कला, पेसा एवम् संस्कृति संरक्षण र सम्बद्धनमा जोड दिइनेछ ।
१५५. विपन्न समूदायको आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच सुनिश्चित गरी स्वस्थ नागरिक तयार गर्न गन्धर्व र बादी समूदायलाई लक्षित गरी निशुल्क स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ग) पूर्वाधार विकासः

१५६. सन्धिखर्क र चुत्रावेशी बजार क्षेत्रका मूल्य सडकरूपको सौन्दर्यीकरण र स्तरोन्नति गरी अस्फाल्ट प्रविधिको प्रयोग मार्फत कालोपत्रे गर्ने कार्य शुरू गरिनेछ ।
१५७. संघीय सम्पूरक अनुदान र सन्धिखर्क नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा निर्माणाधीन बेहोरे-कुर-पल्लावारी-दुवार-गच्छे सडक कालोपत्रे गर्ने कार्य आगामी आर्थिक वर्षमित्रै सम्पन्न गरिनेछ ।
१५८. २ वर्षमा सम्पन्न हुने गरी संघीय सम्पूरक अनुदान र सन्धिखर्क नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा वडा नं. ५, ६, १७, ८ र १२ मा वडा कार्यालयको प्रशासकीय भवन निर्माणको लागि आगामी आर्थिक वर्षको शुरूबाटै ठेका व्यवस्थापनको प्रक्रिया अगाडि बढाईनेछ ।
१५९. चुत्रावेशी-भक्तिटोला-धरमपानी-अर्धा मैदान सडकलाई धार्मिक तथा पर्यटकीय सडकको रूपमा विकास गरी बाँकी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न र विगतको दायित्व समेत फरफारक गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१६०. लुम्बिनी प्रदेशबाट प्राप्त सम्पुरक अनुदान र नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा निर्माणाधीन गंगासरोवर क्षेत्रको जैविक विविधता तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण, ऐतिहासिक तथा पुरातात्त्विक स्थानको रूपमा परिचित मथुरा स्थित जंग बहादुर राणा जन्मेको मथुरावेसी पौवा संरक्षण तथा पहुँच मार्ग निर्माण, प्राकृतिक सम्पदाको रूपमा रहेको वडा न स्थित रक गार्डेन संरक्षण ११, सुपादेउराली मन्दिर परिसरमा जेष्ठ नागरिक आवास गृह तथा धर्मशाला निर्माण, निर्मल ज्योति सुस्तमनस्थिति विद्यालय भवन निर्माण, ऐतिहासिक चौविसे राज्य अन्तर्गतको खाँची दरबार पुनःनिर्माण तथा पहुँचमार्ग निर्माण, सहिद सरला मार्ग

ग्रामिण सडक स्तरोन्नति र रिठेखोला- माझहटिया-जेरेखोला ग्रामिण सडक स्तरोन्नति गरी कुल ८ वटा परियोजनालाई तोकिएको समयमै सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।

१६१. सन्धिखर्क नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सार्वजनिक महत्वका सुपादेउराली मन्दिर परिसर, शान्ती बगैचा, बसपार्क, अस्पताल, चुत्रावेशी र अर्धा भगवती मन्दिर परिसरमा सौन्दर्यीकरण र शान्ति सुरक्षा प्रयोजनार्थ **High Mast System Light** जडान गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१६२. स्थानीय सडकहरूको निर्माण, स्तरोन्नति, कालोपत्रे र पुनर्निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । संघ तथा प्रदेश सरकार सँगको समन्वय र सहकार्यमा निर्माण भैरहेका सडकहरूलाई उच्च प्राथमिकताका साथ सम्पन्न गरिनेछ । वडा केन्द्र जोड्ने कालोपत्रे हुन बाँकी सडकहरूलाई शीघ्र कालोपत्रे गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१६३. नगरक्षेत्र भित्रका सडकहरू तथा नगरपालिका र अन्य स्थानीय तह जोड्ने मूल सडकहरूको स्तरोन्नति तथा विकास गर्दै सडक सुविधालाई विस्तार गरिनेछ ।
१६४. नगरपालिकाको मुख्य बजार क्षेत्रमा नाली तथा ढल निकास सहितको फुटपाथ निर्माणलाई संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा निरन्तरता दिइनेछ । निर्मित सडक, पूल तथा कल्भर्टहरूको मर्मतसम्भार र स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
१६५. नगरपालिका क्षेत्रभित्र भवन तथा सडक निर्माण गर्दा सहरी विकास तथा भवन निर्माण मापदण्ड र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा भएको भवन निर्माण सम्बन्धी व्यवस्था तथा स्वीकृत नगर यातायात गुरुयोजना (MTMP) मा तोकिएको मापदण्डको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१६६. नगरपालिकाको वडा नं. १ र वडा नं. २ का बाँगी खोला, घोचे खोला र भद्री खोला आसपासका क्षेत्रलाई समेटेर "सन्धिखर्क नदी करिडोर" को रूपमा विकास गरिनेछ ।
१६७. खरिद प्रकृयालाई बढी प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन नगरपालिकाले कार्यान्वयन गर्ने रु १० लाख भन्दा माथिका सम्पूर्ण योजनाहरूको विद्युतीय खरिद पोर्टल (e-GP) मार्फत ठेका व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१६८. छनौट भै कार्यान्वयनमा रहेका नगरस्तरीय गौरवका आयोजना उच्च प्राथमिकताका साथ सम्पन्न गरिनेछ । साथै बहुवर्षीय योजनाहरू तोकिएको समय भित्रै सम्पन्न गर्ने गरी श्रोत सुनिश्चित गरिनेछ ।
१६९. स्थानीय पूर्वाधार विभागसँगको समन्वयमा नगरपालिका भित्रका अत्यावश्यक ठाउँहरूमा झोलुंगे पूल निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै झोलुंगे पूल निर्माण कार्यमा स्थानीय उपभोक्ताहरूलाई परिचालन गरिनेछ ।
१७०. वातावरणीय हिसाबले उपयुक्त नदेखिएका स्थानहरूमा नयाँ सडक खन्ने तथा सामान्य अवस्थामा सडकको नयाँ ट्रयाक खोल्ने कार्यलाई निरूत्साहित गरिनेछ ।
१७१. सन्धिखर्क नगरपालिकाको आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना तथा परियोजना बैंक (Project Bank) अनुसार नगरस्तरीय तथा वडास्तरीय योजना छनौट गरिनेछ । वडा भेलाबाट सिफारिस प्राप्त

ठूला प्रकृतिका योजनाहरूलाई संघ सरकार, प्रदेश सरकार, निजी क्षेत्र र गैर सरकारी संघ संस्था सँगको समन्वय तथा सहयोगमा कार्यान्वयनको लागि पहल गरिनेछ ।

१७२. स्थानीय श्रम, सीप, श्रोत र प्रविधिको अत्यधिक प्रयोग हुने योजनालाई प्राथमिकतामा राखिनेछ । रोजगार सूचना केन्द्रमा सूचिकृत भएका श्रमिकहरूलाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र सहरी शासकीय तथा पूर्वाधार आयोजनामार्फत तोकिएको श्रममूलक योजनामा परिचालन गरी पूर्वाधार निर्माणको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गरिनेछ । यस किसिमका श्रमिकहरूलाई काममा लगाउन निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समितिहरूलाई समेत निर्देशन दिइनेछ ।
१७३. नगरपालिकाले सञ्चालन गर्ने योजनाहरूको दिगोपना तथा नागरिक अपनत्व वृद्धि गर्ने कार्यका लागि पूर्वाधार विकासमा जनपरिचालन तथा जनसहभागितामा आधारित कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । श्रममूलक प्रकृतिका सडक तथा अन्य पूर्वाधार निर्माणका आयोजनाहरू उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गर्न जोड दिइनेछ । तर उपभोक्ता समिति आफैले कार्यान्वयन गर्ने गरी समझौता गरेका योजनाहरू ठेकामा दिन रोक लगाइनेछ ।
१७४. सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीले गरेको व्यवस्था बमोजिम दक्ष जनशक्ति र विशिष्ट प्रकृतिका उपकरण, मेशिन र औजार आवश्यक पर्ने प्राविधिक किसिमका योजनाहरू जस्तै ट्रान्सफर्मर खरिद, सडक कालोपत्रे, भवन निर्माण कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत नगराइने व्यवस्था कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१७५. सबै वडा कार्यालयहरूलाई तोकिएको समयमा नै योजना सम्पन्न गर्न प्रोत्साहित गरी नगर सभाबाट स्वीकृत समयसीमाभित्र योजना सम्पन्न गर्ने वडा कार्यालयहरूलाई प्रोत्साहन योजनाको लागि बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । कार्ययोजना तथा समयसीमा नाधी समझौताको लागि पेस हुने योजनाहरूको समझौता गरिने छैन ।
१७६. नगर क्षेत्रभित्र बन्ने घरहरूमा एकरूपता कायम गरी सहरी सौन्दर्य कायम गर्न नगरपालिकाले तोकेको निश्चित क्षेत्रफलमा निर्माण गरिने घरहरूको घर नक्सा डिजाइन नगरपालिकाबाट निशुल्क गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७७. भूमिको बनोट, विशेषता र उपयोगिताको आधारमा भू-उपयोग गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । कृषियोग्य जमिनमा जग्गा खण्डीकरण र बस्ती विकास गर्ने कार्यलाई निरूत्साहित गरिनेछ । भूकम्प प्रतिरोधी घर निर्माणको लागि सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१७८. नगर क्षेत्रभित्रका ऐलानी, पर्ती तथा सार्वजनिक जग्गाहरूको खोजी गरी संरक्षण गरिनेछ । सार्वजनिक जग्गाहरूको व्यवस्थित अभिलेख राखी अतिक्रमण गर्ने कार्यलाई पूर्णरूपमा निषेध गरिनेछ ।
१७९. सन्धिखर्क नगरपालिका र राष्ट्रिय भूमी आयोगसँग भएको समझौता बमोजिम नगरपालिका क्षेत्रभित्रका भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीको लगत संकलन, घरजग्गा नाँपजाँच, नक्सा श्रेस्ता तयार गरी जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१८०. नगर क्षेत्रभित्र घना बस्ती भएका स्थानहरूमा तटबन्धन लगायतका विकल्प प्रयोग गरी बस्ती सुरक्षित गरिनेछ । प्राकृतिक प्रकोप तथा अन्य जोखिमयुक्त बस्तीहरूको सुरक्षा तथा स्थानान्तरणका लागि कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ । सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम मार्फत खरको छानो बिस्थापित गरी टिनको छानो लगाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१८१. बसपार्क क्षेत्रमा रहेको हाटबजारको वैकल्पिक स्थान खोजी स्थानान्तरण गर्दै संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा बसपार्कको स्तरोन्नति गरिनेछ । नगर क्षेत्र भित्रको अव्यवस्थित पार्किङ समस्यालाई कार्ययोजना बनाई समाधान गरिनेछ ।
१८२. बजार क्षेत्रभित्र नगरपालिकाको स्वीकृति नलिई सार्वजनिक स्थानमा व्यापार व्यवसाय गर्ने कार्यमा रोक लगाइनेछ भने सडकको क्षेत्र तथा सडक पेटीमा सामान राखी व्यापार व्यवसाय गर्ने कार्यलाई निरूत्साहित गरिनेछ ।
१८३. बजार क्षेत्रभित्रको सवारी चापलाई ध्यानमा राखी सवारी व्यवस्थापन गर्ने आवश्यक स्थानमा ट्राफिक पोस्ट, बस बिसौनी, प्रतिक्षालय, सवारी पार्किङ, जेब्रा क्रसिङ र पैदल मार्गको उपयुक्त ढंगले व्यवस्थापन गरिनेछ । सडक दुर्घटनाको जोखिम बढी भएका स्थानहरूमा उपयुक्त ट्राफिक संकेत तथा चिन्हहरू राखिनेछ । बजार क्षेत्र भित्र रहेका विद्युत, टेलिफोन, केबुल, इन्टरनेटको लागि प्रयोग भएका तारहरूलाई व्यवस्थित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१८४. नगरभित्रका निर्माणाधीन खानेपानी आयोजनाहरू सम्पन्न गर्ने आवश्यक पहल गरिनेछ । खानेपानीको शुद्धता परीक्षण गरी आपूर्ति व्यवस्थापनलाई सहज बनाउन एक घर एक मिटर जडान गर्ने आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ ।
१८५. नगरभित्र खानेपानीको उपलब्धता सहज बनाउन सञ्चालनमा रहेका खानेपानी योजनाहरूको नियमित मर्मत सम्भार गरिनेछ । नेपाल सरकारले तोकेको दिगो विकासको लक्ष्य अनुसार सन् २०२५ सम्ममा सबै जनसंख्यालाई आधारभूत गुणस्तरीय खानेपानीको सुविधा पुऱ्याउन १ घर १ धाराको अवधारणा अनुसार नयाँ खानेपानी योजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१८६. हाल सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक लिफिटिङ खानेपानी योजनाहरूको विद्युत महशुलको ५० प्रतिशत रकम नगरपालिकाबाट भुक्तानी गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । यसबाट खानेपानीको महशुल कम भई आम उपभोक्ताहरू लाभान्वित हुनेछन् ।
१८७. खेतियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याउने कार्यलाई प्राथमिकतामा राख्दै निर्मित सिंचाई संरचनाहरूको मर्मत सम्भार गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
१८८. खोलानाला, पानीको मूल तथा श्रोतबाट सिंचाई सुविधा पुऱ्याउन नसकिने ठाउँहरूमा सिंचाई पोखरी तथा रिचार्ज पोखरी निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । यसका अतिरिक्त उच्च पहाडी क्षेत्रमा पानीको मूल संरक्षण र सिंचाईको समस्यालाई समाधान गर्न घरको बलेनीको पानीलाई भूमीगत ट्याङ्की निर्माण गरी संकलन गरी राख्ने सम्बन्धमा आवश्यक प्रबन्ध गर्न संघीय र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।

१८९. कृषि कार्यक्रम मार्फत साना सिंचाई र थोपा सिंचाईका लागि अनुदान दिइनेछ । ठुला सिंचाई आयोजनाहरू निर्माणको लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसँग पहल गरिनेछ ।
१९०. ग्रामिण विद्युतीकरण कार्यक्रम मार्फत नगरपालिका क्षेत्रभित्र हालसम्म विद्युत सेवा नपुगेका स्थानहरूमा विद्युत सेवा विस्तारका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । एल. पी. जि. ग्यासको सट्टा विद्युतीय चुलो प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
१९१. बजार क्षेत्रमा नाङ्गो तार विस्थापित गरी इन्सुलेटर जडित कालो तार जडान गर्ने कार्यमा आवश्यक समन्वय गरिनेछ । नगर क्षेत्रभित्र नयाँ पूर्वाधार निर्माण गर्दा जमिन मुनिबाट विद्युतीय तार व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी अगाडि बढाइनेछ ।
१९२. नगर क्षेत्रभित्रका रणनीतिक स्थानहरूमा जोडिएका सिसिटीभी क्यामेराहरूलाई सडक सुरक्षा, दुर्घटना नियन्त्रण, अपराध नियन्त्रण तथा विपद् व्यवस्थापनको लागि एकीकृत रूपमा प्रयोग गरिनेछ ।
१९३. वैकल्पिक तथा नवीकरणीय उर्जाको प्रयोगमा जोड दिइनेछ । सुधारिएको चुलो, सौर्य उर्जा प्रविधि तथा बायोग्यास जडान गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । यसका लागि वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसँग समन्वय गरिनेछ ।
१९४. नगरपालिकाका विभिन्न स्थानहरूमा जोडिएका विद्युतीय सडक बत्तीहरूको नियमित मर्मत सम्भार र नयाँ स्थानको पहिचान गरी थप सडक बत्ती जडान गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरी उज्यालो सन्धिखर्क अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१९५. सुपादेउराली मन्दिरदेखि नरपानी क्षेत्रसम्म हाल रहेको सडकबाट ट्राफिक व्यवस्थापनमा कठिनाई भएको सन्दर्भमा सुपादेउराली बजारलाई पार्किङ क्षेत्र सहित व्यवस्थित गर्न तथा आन्तरिक आयको दायरा समेत विस्तार गर्न सडकको किनारी भागमा संघ, प्रदेश, निजी क्षेत्र र नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा स्थायी संरचना निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

घ) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:

१९६. प्रत्येक विद्यालय परिसर, बडा कार्यालय परिसर, सडक किनार र खाली सार्वजनिक स्थानहरूमा वृक्षारोपण गरिनेछ । प्रत्येक टोल विकास समितिलाई आफ्नो टोल वरपर कम्तिमा ५० बिरुवा रोप्ने कार्यको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१९७. सन्धिखर्क नगरपालिकाको वन ऐन, २०७८ बमोजिम वन र जैविक विविधता संरक्षण गर्न सामुदायिक वनहरूमा डढेलो नियन्त्रण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । नगर क्षेत्रभित्रका सामुदायिक वनले आर्जन गर्ने आम्दानीको १०% नगरपालिकाको कोषमा जम्मा गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१९८. सन्धिखर्क नगरपालिकाको बडा नं १ मा अवस्थित लदाम बगैचालाई मनोरन्जन पार्कको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ । नगर भित्रका खुला क्षेत्र, चौपारी, सडक र पोखरी, उद्यानहरूको सौन्दर्यीकरण गरिनेछ ।
१९९. पर्यास जमिन नहुने सहरी क्षेत्रहरूमा छत खेति, करेशा खेति तथा कौशी खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२००. नगरक्षेत्र भित्र उत्सर्जन हुने फोहरलाई श्रोतमै वर्गीकरण पश्चात मात्रै संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई कडाईका कार्यान्वयन गरिनेछ । हाल प्रयोगमा रहेको डम्पिङ साइटलाई फोहरमैला व्यवस्थापन स्रोतकेन्द्रको रूपमा विकास गर्दै लिगिनेछ । कुहिने फोहरबाट जैविक मल बनाउन र नकुहिने फोहरलाई प्रशोधन गर्न आवश्यक उपकरण जडान गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाई अस्पतालजन्य, औद्योगिक र रासायनिक फोहर सम्बन्धित उत्सर्जनकर्ताले नै व्यवस्थापन गर्नुपर्ने नीतिलाई कडाईका साथ परिपालना गराइनेछ ।
२०१. धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलको रूपमा रहेको प्रसिद्ध सुपादेउराली मन्दिर र नरपानी बजार क्षेत्रमा उत्सर्जन हुने फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
२०२. सडक, नाली तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा फालिने फोहर न्यूनीकरणका लागि प्रत्येक बडामा अनुगमन समिति गठन गरी क्रियाशील बनाई नियमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२०३. नगर क्षेत्र भित्रका विपद् संवेदनशील स्थानहरूको पहिचान र नक्सांकन गरी सोहि आधारमा विपद् व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरू अगाडि बढाउन नगरको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२०४. सन्धिखर्क नगरपालिकाको स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (**local level Emergency Operation Center IIEOC**) मा विपद्को समयमा आवश्यक पर्ने अत्यावश्यक सामग्रीहरूको प्रबन्ध गरिनेछ । साथै यस मार्फत समय समयमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम तथा अभ्यासहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२०५. सन्धिखर्क नगरपालिकाको बारूण यन्त्रले जिल्लाभर सेवा पुऱ्याउँदै आएको सन्दर्भमा बारूणयन्त्र सेवालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन थप Fire Fighters (फायर फाइटर्स) को व्यवस्था गरिनेछ । साथै बारूणयन्त्र सेवालाई हेलो सन्धिखर्क सेवासँग आबद्ध गरिनेछ ।
२०६. १२ वटै बडाहरूमा विपद् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक पर्ने सेल्टरहरूको पहिचान गरी विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सक्ने किसिमले व्यवस्थापन गरिनेछ । साथै विपद्को समयमा शीघ्र प्रतिक्रिया गर्नको लागि प्रत्येक बडामा "**Quick Response Team (QRT)**" को गठन गरिनेछ ।
२०७. प्रकोप पीडितहरूको लागि तत्काल राहतको व्यवस्था गरिनेछ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्व सूचना प्रणालीको लागि जिल्ला स्थित अन्य सरकारी कार्यालयहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
२०८. खोला र पहिरोको जोखिम क्षेत्रको पहिचान र नक्सांकन गर्दै जोखिम नियन्त्रणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । साथै संघीय र प्रदेश सरकारसँगको समन्वय र सहलगानीमा नगर क्षेत्रभित्रका विपद्को जोखिममा रहेका बस्तीहरूको स्थानान्तरणको कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
२०९. ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको उत्खनन् कार्यलाई व्यवस्थित र वातावरणमैत्री बनाई प्राकृतिक श्रोतको अनियमित दोहनको रोकथाम गरिनेछ । नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् तथा संकलनबाट प्राप्त राजस्वको निश्चित प्रतिशत रकम सम्बन्धित क्षेत्रको नदी नियन्त्रण तथा भू-क्षय नियन्त्रणको लागि विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२१०. सन्धिखर्क नगरपालिकाभित्रका पाखा पखेरा तथा सडक किनारमा यत्रतत्र रहेका, पहिरोवाट झरेका, आवादी जग्गालाई खेतीयोग्य बनाउँदा तथा घडेरी सम्याउँदा निस्कने ढुङ्गा गिट्टीको समुचित उपयोग गर्ने प्रदेश कानुनमा तोकिएको शुल्क लिई सार्वजनिक तथा निजी निर्माण कार्यलाई थप सरलीकृत गर्दै लगिनेछ ।
२११. आधुनिक प्रविधियुक्त एकीकृत वन नर्सरी स्थापना गर्ने तर्फ आवश्यक प्रकृया अबलम्बन गरिनेछ । सामुदायिक वनलाई उद्यमशीलता प्रवर्द्धन केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ । युवाहरूलाई स्थानीय जडिबुटी खेतीमा संलग्न हुन अभिप्रेरित गरिनेछ ।
२१२. नगर क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक पार्कहरूलाई क्रमशः शारीरिक व्यायामशाला तथा मनोरन्जनको पार्कको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
२१३. नगर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने नागरिकले आफ्नो छिकेकीको घर, गोठ तथा खेतीबालीलाई असर पुऱ्याउने गरी गरेको वा असर पुग्न सक्ने संभावित ठाउँमा रहेको रूख, विरुवा हटाउनेहटाउन लगाउने नीति अबलम्बन गरी कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।

ड) सुशासन तथा संस्थागत विकास:

२१४. नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई सर्वसुलभ, छारितो र प्रविधिमैत्री बनाईनेछ । सेवा प्रवाहमा संलग्न जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई नागरिकप्रति उत्तरदायी बनाउन सेवाग्राहीको पृष्ठपोषण लिने पद्धतिलाई संस्थागत गर्दै नागरिकबाट प्राप्त गुनासोको तत्काल समाधान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२१५. सूचना प्रविधिमा आधारित सेवा प्रवाहलाई संस्थागत गर्दै नगरपालिकाले प्रयोगमा ल्याएको डिजिटल घर नक्सा पास तथा अभिलेखीकरण प्रणाली, विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली, विद्युतीय दर्ता चलानी प्रणाली र विद्युतीय हाजिरी व्यवस्थापन प्रणालीको सेवा प्रवाहमा भरपुर प्रयोग गरिनेछ ।
२१६. सँगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा नगर कार्यपालिका र अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा कायम सङ्गठन संरचना र दरबन्दीका आधारमा नगरपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवालाई सरल, सहज, गुनासोरहित र नागरिकमैत्री बनाईनेछ । कार्यचाप तथा नयाँ जिम्मेवारीका आधारमा दरबन्दी संरचनालाई थपघट गरिनेछ । पदपूर्ति हुन बाँकी पदहरूमा तत्काल पदपूर्ति गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२१७. नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवाको प्रारूप निर्धारण देखि सेवाको वितरण सम्ममा अधिकाधिक नागरिक संलग्नताको व्यवस्था गरिनेछ । नगरपालिकाका मुख्य कार्यहरू (**Core Functions**) बाहेकका अन्य सहायक कार्यहरू (**Auxiliary Functions**) निजी क्षेत्र, सहकारी संस्था, गैरसरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था तथा यस्तै प्रकृतिका अन्य गैर नाफामूलक संस्थामार्फत सम्पादन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
२१८. सन्धिखर्क नगरको विशेषता झल्किने लोगो निर्माणको लागि खुल्ला प्रतिष्पर्धा मार्फत उत्कृष्ट लोगो छनौट गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
२१९. नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई जिम्मेवार, कर्तव्यनिष्ठ र उत्तरदायी बनाई कार्यसम्पादनलाई नतिजामूखी बनाउन साउन मसान्तभित्र परिमाणात्मक तथा मापनयोग्य सूचक सहित नगर प्रमुखले प्रमुख

प्रशासकीय अधिकृत र वडाध्यक्षसँग तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले विषयगत शाखा प्रमुख र वडा सचिवसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

२२०. सार्वजनिक निकायहरूले नगरपालिका क्षेत्रभित्र भवन निर्माण गर्दा अनिवार्य रूपमा नगरपालिकामा नक्सा पास गराई भवन निर्माण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरी कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२२१. नगरपालिका क्षेत्रभित्र तारे होटल तथा स्वदेशी कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योग संचालन गर्न आउने लगानीकर्तालाई नक्सा पास दस्तुरमा ५० प्रतिशत छुट दिने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२२२. सन्धिखर्क नगरपालिका क्षेत्रभित्र निषेध गरिएका सार्वजनिक सडक तथा फुटपाथमा सवारी साधन पार्किङ वा व्यापार वा फोहरमैला गर्ने तथा प्रचलित कानुन विपरित कार्य गर्नेलाई नियमानुसार दण्ड जरिवाना गर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
२२३. नगरपालिकाबाट सम्पादन गरिने कार्य, प्रदान गरिने सेवा तथा स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिमको क्रियाकलाप मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र जोखिमरहित ढंगबाट सम्पादन गर्न, वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनीय बनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्यसम्पादन गर्न तयार गरिएको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२२४. सन्धिखर्क नगरपालिका र लुम्बिनी प्रदेश मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबीच नवप्रवर्तन साइदारी कोष अन्तर्गत 'ग्रीन स्मार्ट सन्धिखर्क सिटी' परियोजना कार्यान्वयनको लागि भएको सम्झौता अनुरूप नगर तथ्यांक संकलन, नगर सिस्टम विकास तथा सिसिटिभी जडानको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको सन्दर्भमा सम्पन्न हुन बाँकी कामलाई समयमै सम्पन्न गरी यसको निरन्तरता र दिगोपनाको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२२५. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विकास पढाति, सेवा प्रवाह र शासन प्रणालीको अनुभव आदान प्रदान गर्न तथा सहकार्य प्रवर्द्धन गर्न विभिन्न स्वदेशी तथा विदेशी स्थानीय सरकारहरूसँग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२२६. नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लगायत अन्य संघीय तथा प्रादेशिक कानून प्रदत्त अधिकारहरूको प्रयोगको लागि आवश्यक ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका तथा मापदण्डहरू तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
२२७. विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सहभागितामूलक व्यवस्थापन प्रणालीको अभ्यास गर्न टोल विकास संस्थाहरूको परिचालन गरिनेछ ।
२२८. विपद् लगायत अन्य आपतकालीन परिस्थितिमा कार्यसम्पादनको प्रभावकारी व्यवस्था गर्न "लचक समय" (Flexi Time) को अवाधारणालाई अंगिकार गरिनेछ ।
२२९. गैर सरकारी संस्थाहरूले सन्धिखर्क नगरपालिका भित्र सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरू सन्धिखर्क नगरपालिकाको नगर सभाबाट पारित गरे पश्चात मात्र कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ । साथै त्यस्ता संस्थाहरूलाई थप जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउन आवश्यक नियमन गरिनेछ । नगर क्षेत्रभित्र कार्यरत

गैर सरकारी संस्थाहरूले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरूमा दोहोरोपना नहुने गरी समन्वयात्मक ढंगले सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२३०. नगरपालिकाका विषयमा कलम चलाउने र नगरका गतिविधिलाई नियमित रूपमा नागरिक समक्ष पुऱ्याउने कार्यमा योगदान गर्ने लेखक, पत्रकार, संचारकर्मी तथा मिडियासँग आवश्यकता अनुसार सहकार्य गर्ने नीति लिईनेछ ।
२३१. नगरपालिकामा सुशासन कायम गर्नको लागि पारदर्शिता, जवाफदेहिता, कार्य शीघ्रता, उत्तरदायित्व र सरल प्रशासनको अवधारणालाई आत्मसात गरिनेछ । नगरपालिकाले बनाएको जनप्रतिनिधि र राष्ट्रसेवक कर्मचारीको आचार संहिता (Code of Conduct) को प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२३२. नगरपालिका अन्तर्गत संचालित योजनाहरूको वस्तुनिष्ठ र मापनयोग्य सूचक बनाई निरन्तर अनुगमन गरिनेछ । अनुगमनमा कैफियत देखिएका योजनाहरूको तत्काल सुधार कार्य अधि बढाउन निर्देशन दिन सक्ने गरी अनुगमन समितिलाई अधिकार प्रदान गरिनेछ ।
२३३. “खर्चमा मितव्ययिता, शून्य बेरुजु हाम्रो प्रतिवद्धता” भन्ने मन्त्रलाई हृदयंगम गरी विगतका आर्थिक वर्षहरूमा कायम हुन आएका बेरुजु फछ्यौटमा ठोस कदम अगाडि बढाइनेछ ।
२३४. मानव पुँजीको उचीत व्यवस्थापनको लागि नगरपालिकाभित्र कार्यरत जनशक्तिको क्षमता विकासमा जोड दिईनेछ । यस कार्यको लागि प्रदेश र संघीय स्तरमा मानव पुँजी व्यवस्थापनमा क्रियाशील संस्थाहरू सँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
२३५. भ्रष्टाचार प्रति शुन्य सहनशिलताको नीति अनुरूप भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलाप विरुद्ध निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक रणनीति निर्माण गरी लागू गरिनेछ ।
२३६. नगरपालिकाको नीति, निर्णय, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा वेवास्ता तथा अवरोध गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायहरूलाई विषयवस्तुको गाम्भिर्यता यकिन गरी नगरपालिका वा अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट उपलब्ध गराईने सेवाबाट वज्चित गर्न सकिनेछ ।
२३७. नगरपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवालाई सहज र नागरिकमैत्री बनाउन आवश्यकता अनुसार सबै बडाहरूमा घुम्ती सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
२३८. नगरपालिकाले प्रवाह गर्ने र गरेका सेवा तथा क्रियाकलापहरूका सन्दर्भमा अन्तरिक र बाह्य सरोकारवालालाई पर्यास जानकारी प्रदान गर्न प्रत्येक चौमासिकमा कम्तिमा एक पटक सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२३९. कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवा सम्बन्धी मापदण्ड (SOP) तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२४०. अन्तर स्थानीय तह सहकार्य र समन्वयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी साझा सरोकारका विषयहरूमा सहकार्य र समन्वय गर्न नीति तथा संरचना निर्माणको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ ।
२४१. सन्धिखर्क नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएका स्थानीय तहहरूसँग साझा सरोकारका विषयमा छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्न संयुक्त समिति गठन गरी क्रियाशील बनाईनेछ ।

२४२. नगर क्षेत्रभित्रका ८०% भन्दा बढी घरधुरीलाई टोल विकास संस्थामा आबद्ध गराइनेछ । साथै वातावरण संरक्षणका ५०% भन्दा बढी कार्यक्रम टोल विकास संस्था, नागरिक तथा निजी क्षेत्र र गैर सरकारी संस्थाको सहभागितामा सञ्चालन गरिनेछ ।
२४३. नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सबै प्रकारका सेवा, त्यस्तो सेवा प्रदान गर्दा लाग्ने सेवा शुल्क, सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवार शाखा एवम् पदाधिकारी र सेवा लिनका लागि आवश्यक पर्ने कागजात तथा समय समेत उल्लेख भएको विद्युतीय नागरिक वडापत्र तयार गरी क्रमशः नगरपालिका र अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूमा समेत विस्तार गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२४४. नगरपालिकाबाट नागरिकलाई प्रवाह गर्नुपर्ने सेवा सुविधाका सम्बन्धमा नियमित रूपमा विषयगत समिति र कार्यपालिका बैठकमा छलफल गरी सेवा प्रवाह सुधारका सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय लिई त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२४५. दिगो विकासका लक्ष्यहरूको स्थानीयकरणका लागि स्पष्ट नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा गर्दै त्यसलाई वार्षिक योजनामा समावेश गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२४६. वडा कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रवाह हुने सेवालाई पारदर्शी र उत्तरदायी बनाउन उल्लिखित कार्यालयहरूले समेत सूचना अधिकारी तोक्ने व्यवस्थालाई अनिवार्य बनाईनेछ ।
२४७. नगरपालिकाले स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याएको खोज तथा विकास इकाईलाई सेवा प्रवाह, विकास निर्माण तथा नीति निर्माणमा देखिएका नवीनतम प्रवृत्तिहरूको अध्ययन, अनुसन्धान तथा विश्लेषण गरी सोहि अनुरूपको नीति र कार्ययोजना निर्माण गर्ने कार्यको लागि परिचालन गरिनेछ ।
२४८. नगरपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरू र माध्यमिक तहका सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ । सुरक्षाको हिसाबले उक्त स्थानहरूमा क्रमशः सिसिटीभी क्यामेरा जडान गरिनेछ ।
२४९. नगर क्षेत्रभित्र कर संकलन, फोहरमैला व्यवस्थापन, नीति नियम तथा कानूनको परिपालना, अव्यवस्थित निर्माण व्यवस्थापन, कार्यपालिकाका निर्णयहरूको कार्यान्वयन जस्ता कार्यहरू सम्पादन गर्दै नगर क्षेत्रको सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउनको लागि नगर प्रहरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
२५०. नगरबासीको गुनासो शीघ्र सम्बोधन गर्ने कार्यको लागि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा गुनासो व्यवस्थापन कक्ष स्थापन गरी 'हेलो सन्धिखर्क' कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । प्रत्येक त्रैमासिकमा नगरपालिकामा प्राप्त गुनासो र सो को फछ्यौटको अवस्था बारे सरोकारवालालाई जानकारी गराउने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।
२५१. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता विकास र पुनर्ताजगी सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
२५२. एकीकृत भू-उपयोग योजना, यातायात गुरुर्योजना, वातावारण व्यवस्थापन योजना समेत समावेश भएको GIS Based Spatial Plan (भौगोलिक सूचना प्रणालीका आधारमा स्थानीय योजना) मा आधारित आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरी सोहि आधारमा मध्यमकालीन खर्च संरचना सहितको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ ।

२५३. विभिन्न करणबाट व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण गरी नियमित हुन छुट भएका करदातालाई करको दयारामा आउनको लागि “कर सहभागिता कार्यक्रम” सञ्चालन गरिनेछ । घर जग्गा बहाल कर, व्यवसाय कर तथा अन्य कर, शुल्क, दस्तुर असुली प्रकृयालाई अनिवार्य र प्रभावकारी तुल्याउन टोल विकास संस्था, युवा क्लब, आमा समूह, सहकारी तथा निजी संस्थासँग सहकार्य गरिनेछ ।
२५४. दिगो रूपमा आन्तरिक आयमा वृद्धि गरी नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन सम्भावित करका क्षेत्रहरू पहिचान गरी नियमित रूपमा सहज ढंगले असुलउपर हुने व्यवस्था गरिनेछ ।
२५५. कर कानुनको पालनालाई जोड दिँदै स्थानीय स्तरमा कर छल्ती तथा राजस्व चुहावट नियन्त्रण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ, साथै यसको प्रभावकारी नियमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
२५६. “तिरै स्थानीय कर, बनाओ नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर” भन्ने मान्यताका साथ स्थानीय जनतालाई स्वेच्छिक रूपमा कर तिर्ने वातावरण सिर्जना गर्न कर सप्ताह कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । नगर क्षेत्र भित्र कर सम्भाव्यता अध्ययन गरी करको नयाँ क्षेत्र पहिचान गर्दै करको दर परिवर्तन र दायरा विस्तार गरिनेछ । नगरपालिकाको कर प्रशासनलाई सरल र सहज बनाइनेछ ।
२५७. नगरस्तरीय वा वडास्तरीय कुनै पनि योजना सम्झौता गर्नु पूर्व उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूलाई आफूले नगरपालिकालाई बुझाउनुपर्ने सम्पत्ति कर, व्यवसाय कर, बहाल कर चुक्ता गर्न अनिवार्य गरिनेछ ।
२५८. न्यायिक समितिका पदाधिकारी र सुचीकृत मेलमिलापकर्ताहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

अन्त्यमा,

आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, राजनीतिक दल, संचारकर्मी, निजी क्षेत्र, नागरिक समाजका व्यक्तित्वहरू, संघ संस्थाका प्रमुखहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवाला महानुभावहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको पूर्ण कार्यान्वयनको लागि सम्पूर्ण नगरबासीहरू, संघ तथा प्रदेश सभाका माननीय सदस्यज्युहरू, नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरू, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, बैद्धिक तथा प्रतिष्ठित व्यक्तित्व, कर्मचारी, सामुदायिक संघ संस्था, गैर सरकारी संघ संस्थाहरू, सहकारी संस्थाहरू र आम संचार जगतको सक्रिय साथ, सहयोग, समर्थन र सहभागिताको अपेक्षा गरेको छु । यसको सफल कार्यान्वयन, अनुगमन, मुल्याङ्कन र पृष्ठपोषणमा यहाँहरूको रचनात्मक सहयोग प्राप्त हुने कुरामा विश्वस्त छु । धन्यवाद !

मिति: २०८०/०३/१०

(कृष्ण प्रसाद श्रेष्ठ)
नगर प्रमुख